2007

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ
ANNUAL REPORT

smart
udruga za razvoj
civilnog društva

smart
udruga za razvoj civilnog društva

Zaposlenih
6

Godišnji proračun za 2007.
1.533.199,45 KN

Upravni odbor
Sanja Barić, Neven Šantić, Igor Bajok, Sonja Grozić-Živolić, Maja Halvaks-Geričić, Mira Shalabi , Želimir Gržančić

Izvršni tim
Gordana Forčić, Slađana Novota, Zvijezdana Schulz-Vugrin

Voditeljica ureda
Daniela Vuković

Voditeljica Volonterskog centra
Neli Nežić

Programska asistentica
Renata Vukoja

Treneri suradnici
Bojana Ćulum, Nenad Vakanjac

Lektura
Jana Golob & Jill Benderly

Dodatne informacije o SMART-u:
INFO SMART - kvartalno glasilo Udruge SMART; SMART letak; Internet stranica: www.smart.hr

Udruga za razvoj civilnog društva - SMART je registrirana kao neprofitna organizacija

Grafičko oblikovanje
Aljoša Brajdić / SAGITA d.o.o. Opatija

Tisak
Gravema d.o.o. Opatija

Blaža Polića 2/4, 51 000 Rijeka
Tel.: +385 (0)51 332 750, 330 470
Fax: +385 (0)51 320 792

Ljudevita Posavskog 2/4,
10 000 Zagreb
Tel./Fax. +385 (0)1 4655 201

smart@smart.hr; volonteri@smart.hr
www.smart.hr

Sadržaj

→ 4
Uvodna riječ

→ 5
Razvoj civilnog društva u 2007. godini

→ 7
Naša misija

→ 8
Ostvareni rezultati

→ 21
Djelatnici i volonteri SMART-a

→ 21
Naši donatori

→ 22
Financijski izvještaj

SMART primjenjuje
Sustav osiguranja kvalitete za neprofitne organizacije SOKNO

Uvodna riječ

Na koncu još jedne uspješne godine za Udrugu SMART – sada već 9 godina stare – posebni je užitak uzeti predah od svakodnevnog posla, osvrnuti se i shvatiti koliko je SMART postigao od prošlog Godišnjeg izvješća iz 2006. godine. Njegova je stalna misija: a) razvijanje potencijala i izgradnja održivog neprofitnog sektora, b) izgradnja strukturirane suradnje javnog sektora i organizacija civilnog društva, c) promicanje volonterstva i filantropije u lokalnim zajednicama, te d) osiguravanje održivosti SMART-a sa snažnim kapacitetima i jasnom vizijom razvoja civilnog društva. Informacije o spomenutim aktivnostima i druge zanimljive detalje pronaći ćete u ovom Godišnjem izvješću za 2007. godinu.

Kao što je svima znano, ideje se niti rađaju niti realiziraju same od sebe. Ljudski potencijal, ulaganje zajedničkog napora (bio on profesionalan ili ne), posvećenost i težnja, energija i postignuće uvijek su rezultat rada pojedinaca i njihove spremnosti na zajednički rad. Upravo je usvajanje prvog Hrvatskog zakona o volonterstvu, događaj godine za civilno društvo, na koji bih se željela posebno osvrnuti. Zakon je stupio na snagu 14. lipnja 2007. godine i predstavlja sveobuhvatan i osobit zakonski okvir za volonterstvo, društveno odgovornu ljudsku aktivnost, jasno navodeći kako se «volontiranje prepoznaje i promiče kao aktivnost od interesa za Republiku Hrvatsku koja dovodi do poboljšanja kvalitete života, do aktivnog uključivanja osoba u društvena zbivanja te do razvoja humanijega i ravnopravnijega demokratskog društva (podcrtala S.B.).» Zakon je rezultat dugotrajnih pregovora i suradnje između države i velikog dijela predstavnika civilnog društva u Hrvatskoj. Razlog za zadovoljstvo sam po sebi jest da zakon prati Preporuke i zaključke o pravnim pitanjima koji se tiču volontera, smjernice za najbolju praksu u regulaciji volonterske aktivnosti. Iako skromni u našim istupima, s ponosom ističemo kako je naša članica tima, također jedna od osnivačica, Gordana Forčić izabrana kao prva predsjednica Nacionalnog odbora za razvoj volonterstva u sklopu novoga zakona.

Upravni odbor SMART-a ulazi u treću godinu svoga postojanja. Tijekom 2007. godine marljivo smo nadzirali i savjetovali SMART-ov izvršni tim te potaknuli razradu i usvajanje dvaju važnih internih pravilnika: Pravilnika o sprječavanju sukoba interesa te Pravilnika o volonterima. Oba pravilnika su se pokazala vrlo uspješnima za potrebe SMART-a, a za vlastite potrebe ih mogu iskoristiti i organizacije civilnog društva. Odbor sada djeluje u promijenjenom sastavu: jedan od članova je napustio odbor zbog brojnih obveza pri Ustavnom sudu Republike Hrvatske. SMART je stoga izabrao novog člana, također stručnjaka iz područja prava. Spoznaja da ljudski potencijal ima najveću vrijednost ostaje ključna odlika SMART-ove filozofije. Iskustvo i posvećeni rad zajedno s dobrom voljom te suradničkim stavom vode nas naprijed u nove projekte usmjerene k općem razvoju civilnoga društva, razlogu postojanja SMART-a.

dr.sc. Sanja Barić
Predsjednica Upravnog odbora

Razvoj civilnog društva u 2007. godini

Gledajući u cjelini, ključna postignuća vezana uz razvoj sektora civilnog društva u 2007. godini predstavljaju značajan doprinos u kontekstu buduće održivosti samog sektora, uključujući specifična područja kao što su: dobro upravljanje na svim razinama, pravni okvir, financijska održivost i organizacijsko jačanje.

Jedan od važnijih momenata u 2007. godini je svakako bilo konačno zatvaranje financijske potpore Američke državne agencije za međunarodni razvoj (USAID). Tijekom zadnjih šest godina, ista agencija je osigurala $12,5 milijuna za „CroNGO Program“, kojeg je provodila američka neprofitna organizacija Academy for Educational Development (AED). Program je omogućio povećanje kapaciteta velikog broja organizacija civilnog društva i relevantnih inicijativa putem davanja financijskih potpora za projekte i različitih oblika tehničke pomoći.
Bez imalo dvojbe može se zaključiti da je USAID-ova potpora, stručno nadopunjena sveobuhvatnim pristupom AED-a, odigrala jednu od ključnih uloga u procesu jačanja sektora civilnog društva i njegovog pozitivnog utjecaja na reforme u drugim sektorima koje se trenutno provode u Republici Hrvatskoj.

Unatoč recentnim naporima mnogih organizacija civilnog društva vezanim uz razvoj inovativnih tehnika prikupljanja sredstava kao i činjenici da se programi istih organizacija sve više sufinanciraju od strane lokalnih institucija i poslovnog sektora, postupno povlačenje ključnih međunarodnih donatorskih programa i dalje predstavlja golem izazov za financijsku održivost sektora. Cjelokupna situacija će u određenoj mjeri biti olakšana uspostavljanjem novog pretpristupnog programa Europske unije pod nazivom „IPA“(od engl. „Instrument of Pre-Accession“). Osnovi ciljevi istog programa su (i) povećati razinu modernizacije, reformi i usklađivanja Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije te (ii) osigurati učinkovitu pripremu relevantnih tijela za buduće upravljanje Strukturnim i Kohezijskim fondovima.

Nastavno na završetak sveobuhvatne faze programiranja (uključujući i izradu nekoliko operativnih programa za razdoblje 2007.-2009. na temelju kojih će se usmjeravati pomoć u okviru IPA programa), organizacije civilnog društva će, zajedno sa drugim prihvatljivim institutcijama, imati prigodu za dobivanje financijskih potpora za svoje projekte kroz sljedeće komponente IPA programa:

- **Komponenta I** – Tranzicijska pomoć i izgradnja institucija
- **Komponenta II** – Regionalna i prekogranična suradnja
- **Komponenta IV** – Razvoj ljudskih potencijala.

Na temelju šire integracije razvojnih prioriteta Europske unije i Republike Hrvatske, predstavnici organizacija civilnog društva su tijekom 2007. godine pružili ciljani doprinos u procesu planiranja IPA programa, poglavito putem međusektorkih konzultacija vezanih uz izradu „Operativnog programa za razvoj ljudskih potencijala 2007.-2009.“ koji daje pregled činjeničnog stanja u relevantnim sektorima te definira prioritetna područja za IPA Komponentu IV zajedno sa pripadajućim specifičnim ciljevima.

Od 2007. godine pa nadalje, hrvatske organizacije civilnog društva mogu prijavljivati svoje prijedloge projekte i na natječaje u okviru programa „Europa za građane“, jednog od tzv. „Programa Zajednice“ koji potiču suradnju između zemalja članica Europske unije

i zemalja kandidata za članstvo i to u različitim područjima povezanim sa zajedničkim sektorskim politikama Europske unije. Sam program „Europa za građane“nastoji ojačati europski identitet, razviti osjećaj pripadnosti građana Europskoj uniji te promicati međukulturalni dijalog između građana.

Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske (UZUVRH) je tijekom 2007. godine također dao značajan doprinos usmjeren prije svega ka unapređenju financijske održivosti i to putem sljedećih aktivnosti:

a) Ojačani su interni kapaciteti nužni za učinkovitu implementaciju i korištenje shema za dodjelu financijskih potpora za projekte u okviru različitih programa Europske unije kao što su CARDS, PHARE i IPA te za koordinaciju Programa Zajednice „Europa za građane“.

b) U suorganizaciji sa relevantnim međunarodnim institutucijama, u Cavtatu je od 27.-29. rujna 2007. godine održana godišnja konferencija najvećih multilateralnih i bilateralnih donatorskih agencija te privatnih zaklada, okupljenih u okviru zajedničke inicijative „DECIM” (od engl. Donor Exchange, Coordination and Information Mechanism). Tijekom konferencije poseban naglasak je stavljen na ulogu međunarodnih donatora u osiguravanju daljnje podrške za proces stvaranja učinkovitog pravnog i institucionalnog okvira za razvoj civilnog društva u zemljama bivšeg SSSR-a, zemljama Jugoistočne Europe, u Turskoj te u novim članicama Europske unije. „DECIM“ incijativa je iskazala poseban interes glede osiguravanja trajne suradnje s UZUVRH-om na problematici daljnjeg razvoja pravnog okvira te sveukupne financijske održivosti sektora civilnog društva u Republici Hrvatskoj.

c) Na temelju „Kodeksa pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga “donešenog od strane Hrvatskog sabora u veljači 2007. godine, UZUVRH je radio na unapređenju standarda za financiranje programa udruga iz državnog proračuna.

U svezi prethodno navedenih aktivnosti vezanih uz proces daljnjeg usklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije te relevantnih konzultacija sa sektorom civilnog društva na nacionalnoj razini, Zajednički odbor civilnog društva Europske unije i Hrvatske, kojeg čine predstavnici Europskog gospodarskog i socijalnog odbora te sektora civilnog društva/socijalnih partnera iz Republike Hrvatske, održao je svoj prvi sastanak 12. ožujka 2007. godine tijekom kojeg je usvojen program za razdoblje 2007.-2008. Osnovna uloga Zajedničkog odbora se sastoji u facilitiranju praćenja relevantnih aspekata provedbe pristupnih pregovora i cjelokupnih priprema Republike Hrvatske za pristupanje u Europsku uniju od strane hrvatskih i europskih organizacija civilnog društva. To uključuje i diseminaciju informacija te promidžbu različitih debata o problematici Europske unije koja je od zajedničkog interesa za sve građane.

Ostala značajna postignuća vezana uz razvoj civilnog društva koja treba istaći su sljedeća:

- Vlada Republike Hrvatske je usvojila operativni plan za provedbu „Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva“
- Hrvatski sabor je usvojio Zakon o volonterstvu
- Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva je provela istraživanje pod nazivom „Procjena stanja razvoja organizacija civilnog društva u Republici Hrvatskoj“
- kako bi evaluirala provedbu interne strategije za razdoblje 2004.-2007. te definirala nove strateške ciljeve svog djelovanja i moguća unapređenja za naredno četvorogodišnje razdoblje, Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva provela je on-line savjetovanja sa predstavnicima organizacija civilnog društva kao i predstavnicima javnog i privatnog sektora
- Vlada Republike Hrvatske je usvojila Zakon o obrazovanju odraslih.

Naša misija

Udruga za razvoj civilnog društva SMART je neprofitna organizacija osnovana s ciljem jačanja i pružanja podrške razvoju neprofitnoga sektora u Hrvatskoj.

SMART organizira i provodi edukacijske radionice, tehničku pomoć i konzultacije, prikuplja i dijeli informacije neprofitnim organizacijama, neformalnim grupama i pojedincima. Ujedno, SMART također surađuje s javnim i poslovnim sektorom u svrhu razvoja neprofitnih organizacija.

Aktivnosti organizacije temelje se na načelima osnaživanja, aktivnog uključivanja, podupiranja pozitivnih inicijativa, poticanja suradnje, razumijevanja, osobne odgovornosti i osobnog razvitka, cjeloživotnog učenja i poštivanja razlika.

Ostvareni rezultati

SMART-ove programske/projektne aktivnosti su tijekom 2007. godine bile u skladu sa sljedećim smjernicama za razdoblje 2005. – 2008.:

- **Razvoj potencijala i izgradnja održivoga neprofitnoga sektora**
- **Izgradnja strukturirane suradnje javnog sektora i organizacija civilnog društva**
- **Promicanje volonterstva i filantropije u lokalnim zajednicama**
- **Osiguravanje održivosti SMART-a sa snažnim kapacitetima i jasnom vizijom razvoja civilnog društva**

RAZVOJ POTENCIJALA I IZGRADNJA ODRŽIVOSTI NEPROFITNOGA SEKTORA

Jačanje učinkovitosti i uspješnosti neprofitnog sektora te pružanje potpore izgradnji mehanizama i struktura za jačanje uloge organizacija civilnog društva na socijalne promjene bila su dva glavna cilja, koja su predstavljala vodeći okvir za provođenje redovnih programa te različitih inovativnih akcija.

Edukacijske radionice

Jedna od vodećih SMART-ovih aktivnosti tijekom 2007. godine je nastavak provođenja raznih edukacijskih radionica vezanih uz neprofitni menadžment i organizacijski razvoj. Edukacijske radionice su dijelom provedene u sklopu 6 glavnih projekata, a dijelom kao neovisne edukacije otvorenog tipa ili kao radionice zatvorenog tipa usmjerene na određeno područje ili provedene sa specifičnim predstavnicima/organizacijama/institucijama. Također, kao dio SMART-ovog pristupa socijalnog poduzetništva nastavili smo s ponudom naših edukacijskih usluga na tržištu, ponajprije ostalim organizacijama civilnog društva, javnim ustanovama te ostalim tijelima/institucijama lokalne i regionalne samouprave.

Sadržaji edukacijskih radionica se značajno razlikuju ovisno o pojedinim zahtjevima i/ili ciljevima pojedinih projekata. U sklopu svog edukativnog programa, SMART je proveo – sveukupno 54 dana treninga (349 sati) na 13 različitih tema. Organizirale su se 34 radionice za 434 sudionika, pripadnika 306 udruga, 74 lokalne i regionalne samouprave, 38 javnih institucija te 14 zainteresiranih pojedinaca.

Edukacijske radionice provedene u sklopu projekata (“redovnog programa”) čine 77% od ukupno 34 provedene radionice (54 dana), a preostalih 23% je kroz ugovaranje s ostalim organizacijama civilnog društva, lokalne samouprave te međunarodnih organizacija.

Grafikon 1: Različitost tema edukacijskih radionica u 2007. (N=40)

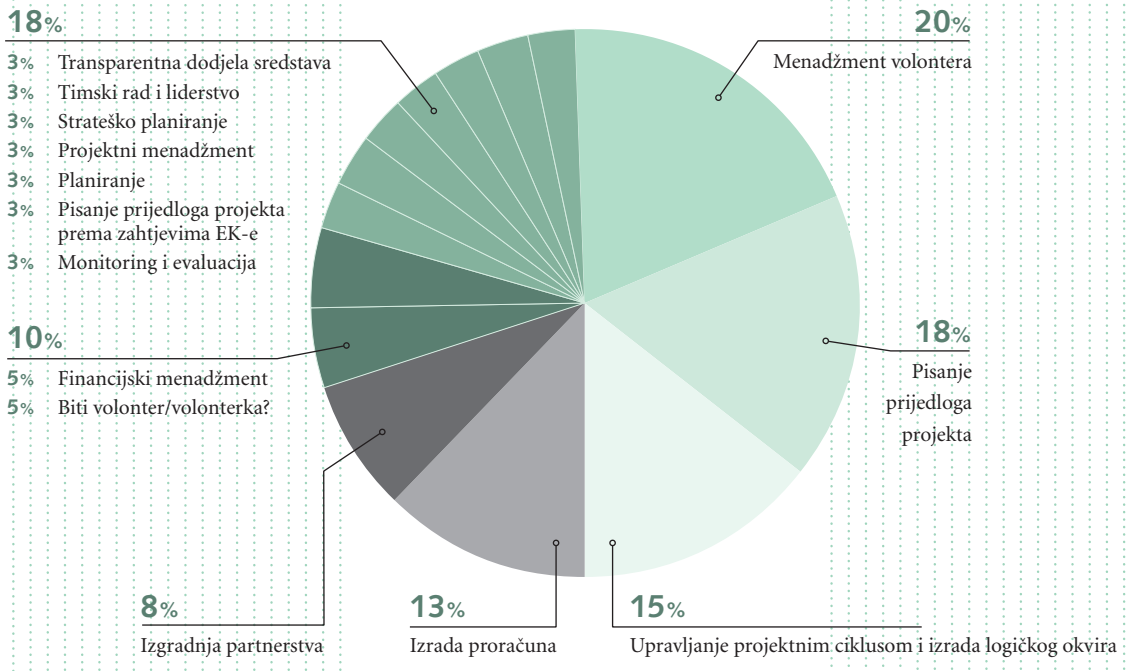

Grafikon 2:
Profil sudionika/ca edukacijskih programa u 2007. godini (N=459)

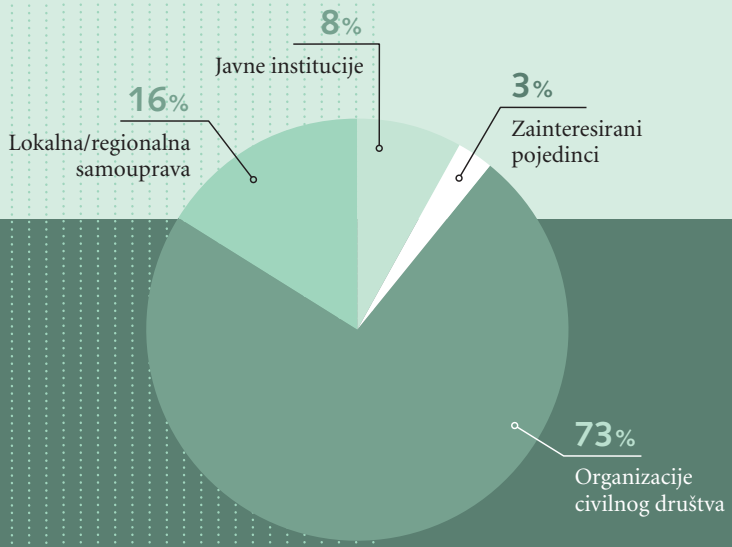

Izrada proračuna
Rijeka, 26. travanj 2007.

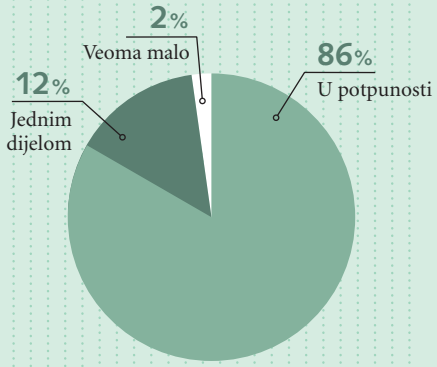

Grafikon 3:
Buduće korištenje znanja i vještina stečenih na radionici (n=390)

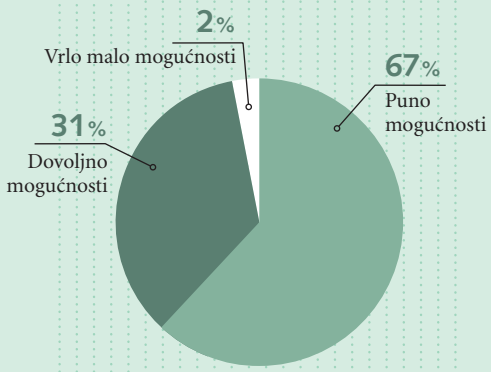

Grafikon 4:
Razmjena ideja i iskustava između sudionika (n=384)

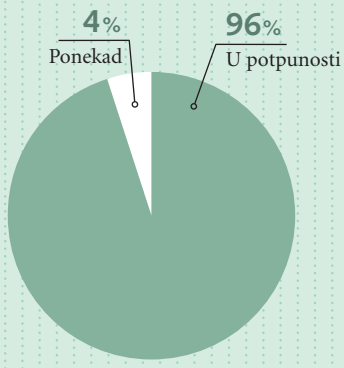

Grafikon 5:
Mogućnost aktivnog sudjelovanja polaznika edukacijskih radionica (n=375)

Prezentacijske vještine, facilitacija i vođenje sastanaka
Zadar, 29. siječanj - 03. veljače 2007.

Tehnička pomoć i konzultacije

SMART je proveo 191 sat ciljanih konzultacija i pružio tehničku pomoć 51 sudioniku. Ovisno o specifičnom sadržaju, takve su usluge bile usmjerene na osmišljavanje promišljenih razvojnih intervencija te jačanje organizacijskih struktura klijenta. Provedene su ili kao niz interaktivnih radionica s upravom, djelatnicima i drugim dionicima ili izravnim savjetovanjem (na principu jedan-na-jedan).

Jačanje organizacija civilnog društva te razvoj međusektorske suradnje u Sisačko-moslavačkoj županiji u partnerstvu s GONG-om

Tijekom 2007. godine, SMART je nastavio s provedbom ovoga projekta financiranog od strane EU u ulozi projektnog partnera. Projekt je započeo u svibnju 2006. godine u partnerstvu s GONG-om (nositelj projekta) s ciljem doprinosa cjelokupnom razvoju županije jačanjem organizacija civilnog društva, te razvijanjem učinkovite komunikacije i suradnje između civilnog društva i lokalne samouprave u sedam ključnih gradova/općina u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Upravljanje projektnim ciklusom i izrada logičkog okvira
Sisak, 14.-15. studeni 2007.

SMART je tijekom 2007. godine proveo sljedeće aktivnosti:

- Priveo kraju modularni trenerski program organizacijskog razvoja za 12 organizacija civilnog društva iz Sisačko-moslavačke županije
- Održani sastanci s inicijalnom koordinacijom udruga Sisačko-moslavačke županije
- Promovirao koncept međusektorske suradnje u Građanskom satu – gost predavač SMART-a se usmjerio na Povelju o suradnji u 5 različitih mjesta u županiji
- 4 dana treninga otvorenih za sve organizacije civilnog društva, ustanove, lokalnu i regionalnu samoupravu

"Opći dojam radionice je puno ideja, mogućnosti, smjernica, konkretnih planova, puteva i opcije te mogućih rješenja!"

Jačanje organizacija civilnog društva i razvoja međusektorske suradnje u Sisačko - moslavačkoj županiji, Modul 5
19.-21. travnja 2007.

"Jako koristan seminar, vrlo dragocjeno iskustvo, izvanredno vođenje tijekom radionice, vrlo uhodan trenerski tim s visokim stupnjem poznavanja materije i ogromnim iskustvom i istinskom predanošću"

Upravljanje projektnim ciklusom
4. i 5. svibnja 2007.

"Vrlo poticajna i motivirajuća atmosfera koje kreiraju voditeljice"

Pisanje prijedloga projekta prema zahtjevima Europske komisije
27.-28. rujna 2007.

"Metodologija je izvrsna, rad u malim timovima na rješavanju problema i konkretnim situacijama vrlo su poučni i korisni!"

Izgradnja partnerstva
30. studeni 2007.

"Jako sam zadovoljna dobivenim informacijama i materijalom te mi je cijela materija jasnija"

Upravljanje projektnim ciklusom i izrada logičkog okvira
14.-15. studeni 2007.

Mreža za razvoj regionalnih kapaciteta MRRAK

Nakon poziva Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva na iskazivanje interesa za suradnju u području razvijanja kapaciteta organizacija civilnog društva na lokalnoj/regionalnoj razini, izabrana je mreža organizacija za pružanje relevantnih usluga u Istarskoj, Ličko-senjskoj i Primorsko-goranskoj županiji.

Sa SMART-om, mrežu čine sljedeće organizacije:

- **Udruga "GONG" – Regionalni ured u Rijeci;**
- **Centar za građanske inicijative Poreč**
- **Udruga "Pokretač" iz Korenice.**

Kapitaliziranjem rada već provedenog u spomenutim županijama, ponajviše u sklopu SMART-ovih redovnih aktivnosti, program razvijanja kapaciteta je organiziran oko niza složenih i međusobno povezanih aktivnosti.

PROCJENA POTREBA - kako bi se utvdile potrebe malih lokalnih organizacija civilnoga društva vezane uz razvoj kapaciteta. Potpune izvještaje o provedenim procjenama potreba za svaku županiju uključenu u Program «MRRAK» možete dobiti u SMART-ovom uredu u Rijeci.

EDUKACIJA I TEHNIČKA POMOĆ/KONZULTACIJE
- obrađene osnovne teme uključujući pisanje prijedloga projekta i izrada proračuna

VOLONTERSKI CENTAR
- SMART je detaljno prezentirao aktivnosti postojećeg Volonterskog centra u Primorsko-goranskoj županiji djelatnicima udruge Centar za građanske inicijative Poreč s ciljem razvijanja sličnog programa na području Istarske županije.

FINANCIJSKI I KNJIGOVODSTVENI SAVJETI
Sve OCD-a registrirane u tri županije uključene u program imale su pravo na besplatno savjetovanje iz financijskog menadžmenta i knjigovodstvenog i računovodstvenog područja. Tijekom 2007. godine, 25 predstavnika OCD-a zatražilo je relevantne savjete.

KVARTALNO GLASILO,
izdano u suradnji s ostale tri organizacije – InfoSMART je tiskan i distribuiran u sklopu programa. Poseban dodatak o Mreži za razvoj regionalnih kapaciteta - MRRAK uključen je u tri izdanja.

ZAJEDNICA UDRUGA U LIČKO-SENJSKOJ ŽUPANIJI I SAJAM OCD-A U LIČKO-SENJSKOJ ŽUPANIJI
- SMART je pružio potporu udruzi «Pokretač» u definiranju osnovnih elemenata potrebnih za ovakav način razvijanja kapaciteta.

Mreža za razvoj regionalnih kapaciteta

Informacijsko-dokumentacijski centar

NACIONALNI/LOKALNI MEDIJI

U 2007. godini SMART je aktivno radio na odnosima s javnošću i medijima u svrhu promoviranja svojih programa/projekata. Posebna pozornost dana je pisanim medijima zbog dostupnosti široj populaciji. SMART-ov program je u medijima predstavljen kroz nacionalne i lokalne dnevnu novine, radio i TV postaje. Teme predstavljene kroz navedene medije jesu: prezentacija novih SMART-ovih programa, radionica, publikacija, volonterske kampanje, konferencije.

Grafikon 6: Medijska pokrivenost aktivnosti u 2007.

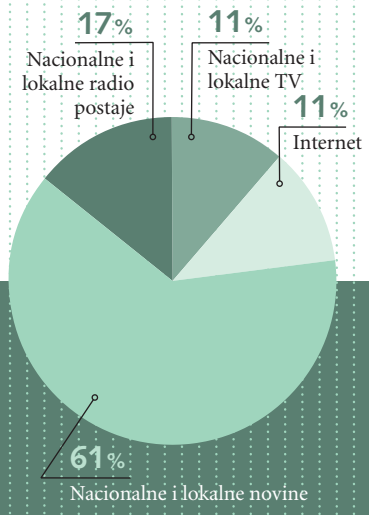

Osim promocije preko radija, televizije i tiskovina, SMART kontinuirano prikuplja i distribuira ključne podatke i pomake u civilnom društvu u Hrvatskoj preko postojećih alata: popisa adresa elektroničke pošte, internet stranice te kvartalnog glasila „Info SMART“.

INTERNETSKA STRANICA SMART-A

Tijekom protekle godine SMART je kontinuirano ažurirao sadržaj svoje internetske stranice osvježavajući info kutak „Info on-line“ novim i aktualnim informacijama o institucionalnim reformama vezanim uz civilno društvo, novim mogućnostima prikupljanja sredstava i publikacijama. „Info on-line“ se redovito ažurira 1-2 puta tjedno ovisno o dotoku novih informacija.

OCD ČITAONICA

OCD čitaonica se u 2007. godini sastojala od oko 1275 specijaliziranih knjiga/priručnika, 507 istraživačkih studija, 8 video materijala, 51 CD izdanja, 226 vrsta časopisa na različite teme: civilno društvo, razvoj zajednice, ljudska prava, filantropija, siromaštvo, javno zdravstvo, obrazovanje, organizacijski razvoj i unapređenje, ženska pitanja i pitanja spola/roda, zaštita okoliša itd. Sve informacije o fondu čitaonice te pretraživanje baze čitaonice dostupne su putem SMART-ove internet stranice. Prikupljanje relevantnih knjiga za organizacije civilnog društva je trajni proces.

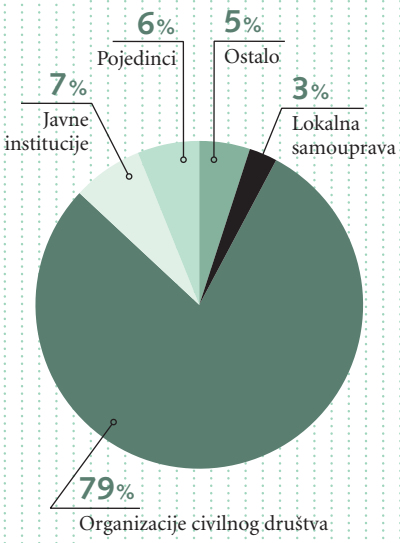

Grafikon 7:
Profil primatelja Info SMART-a

KVARTALNO GLASILO “INFO SMART”

Tijekom 2007. godine SMART je izdao 4 glasila (brojeve 26, 27, 28 i 29) s novostima iz područja organizacijskog razvoja, najavama i prezentacijama. Organizacijama civilnog društva, lokalnim samoupravama (općinama), državnim institucijama i ostalim zainteresiranim institucijama/pojedincima distribuirano je ukupno 2000 primjeraka.

USPOSTAVLJANJE STRUKTURIRANE SURADNJE IZMEĐU JAVNOG SEKTORA I ORGANIZACIJA CIVILNOGA DRUŠTVA

Sustav osiguranja kvalitete za neprofitne organizacije SOKNO

U 2007. godini TREF (Trenerski forum) je preuzeo SOKNO od AED-a . SMART je nastavio biti aktivan u TREF-u preko SOKNO radne skupine te SOKNO mentorske podrške na tri različite razine:

1. **Definiranjem programa koji omogućuje vidljivost i prepoznatljivost SOKNO-a te podršku SOKNO mentorima/icama,**
2. **Revizijom prvog izdanja SOKNO-a,**
3. **Pružanjem mentorske podrške u procesu primjene sustava za osiguranje kvalitete u 9 OCD-a u Zagrebu, Rijeci i Puli.**

IZGRADNJA KAPACITETA PREDSTAVNIKA REGIONALNE SAMOUPRAVE SISAČKO-MOSLAVAČKE I BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Glavni cilj projekta bila je promidžba načela uspješnog upravljanja među jedinicama lokalne samouprave u Sisačko-moslavačkoj i Brodsko-posavskoj županiji, uvođenjem koncepata koji bi utjecali na njihovu učinkovitost. Time su se postavili osnovni preduvjeti za povećanje stupnja socijalne integracije i revitalizacije lokalnih uglavnom multietničkih zajednica. Ovim se projektom željelo omogućiti dodatno znanje i vještine zaposlenicima iz različitih županijskih odjela kako bi se unaprijedile njihove komunikacijske i upravljačke vještine kao i njihova učinkovitost u procesu donošenja odluka. Sudjelovalo je ukupno 19 županijskih predstavnika, 7 iz Brodsko-posavske i 12 iz Sisačko-moslavačke županije. Sudinoci su sudjelovali u tri modula koji su se bavili raznim temama poput upravljanja projektnim ciklusom i izrade logičkog okvira, projektnog menadžmenta, izgradnje partnerstva, EU izvora financiranja, praćenja i evaluacije te definiranja kriterija i procedura za transparentno dodjeljivanje javnih sredstava.

Korisnost sadržaja i metodologije radionica

Svi su sudionici naglasili da je trenerski koncept grupnoga rada i facilitacije trenera, u sklopu kojeg su imali mogućnost raspravljanja, komuniciranja i izmjenivanja iskustava, ideja, rješenja, bili najkorisniji i iznad njihovih očekivanja. Radionice su ocijenjene kao «vrlo interaktivne i usmjerene na praktične probleme», »najkorisniji savjeti i primjeri koji nam pomažu u propitivanju vlastite trenutne prakse», «mnogo praktičnoga rada i poticanja na razmišljanje», «najbolji edukativni program u mojoj karijeri».

Mogućnost primjene usvojenih vještina i znanja na radnom mjestu

Jedan od komentara bio jest da su tijekom programa postigli: «sistematičan rad i promišljanje o svakom koraku».

Održivost i učinak treninga

Jasni održivi elementi na razini izgradnje organizacijskih kapaciteta su: revidirane sheme (procedure) za prikupljanje sredstava OCD-a, 3 logička okvira na 3 različita problema/potrebe u zajednici (seoski turizam, zadruge te zbrinjavanje otpada), alternativno pružanje usluga županijskih odjela te praćenje planova za županijske projekte. Visok postotak od 81% sudionika će u potpunosti iskoristiti dobivene vještine i znanja, a 19% će ih dijelom iskoristiti.

Sudionici edukacije

ODRŽIVA BUDUĆNOST RURALNIH DIJELOVA HRVATSKE

SMART je u partnerstvu s vodećom organizacijom Millieukontakt OST i ODRAZ-om započeo s provedbom projekta čiji je glavni cilj:

- omogućiti održivi razvoj jedne regije u Hrvatskoj izradom plana za održivi regionalni razvoj
- promicati metode i rezultate pilot regije među regijama, zajednicama, OCD-ima u Hrvatskoj, te povećati svijest o korištenju pristupanja EU kao alatu za postizanje održivog razvoja u Hrvatskoj.
- razvoj mreža i suradnje između OCD-a i vlade, omogućiti OCD-ima sudjelovanje u programiranju vlade, te između hrvatskih OCD-a i zajednica i europskih mreža poput PREPARE, LEADER observatory, itd.

Tijekom 2007. godine SMART je sudjelovao u sastancima tima za projektni menadžment te svim pripremnim aktivnostima za provedbu procjene potreba za edukacijom u Lici i Gorskom kotaru.

PROMICANJE VOLONTERSTVA I FILANTROPIJE U LOKALNIM ZAJEDNICAMA

Izgradnja okvira za institucionalno volontiranje

Opći cilj ovog projekta je usvajanje sistematičanog pristupa planiranju i implementaciji volonterskih politika/akcija u institucijama koje pružaju socijalne usluge, a u skladu s konceptom cjeloživotnog učenja i primjerima najbolje prakse zemalja Europske unije. Projekt se provodi od lipnja 2007. do lipnja 2009. godine sa sljedećim korisnicima: javnim institucijama u području zdravstva i socijalne skrbi, članovima lokalnih zajednica u funkciji potencijalnih volontera, tvrtkama, malim i srednjim poduzetnicima u Primorsko-goranskoj županiji.

Planiranje uključivanja volontera
Rijeka, 29.-30.studeni 2007.

AKTIVNOSTI PROJEKTA:

1. FAZA:

Kreiranje edukacijskih modula i individualnih programa cjeloživotnog učenja

- Razvijanje kurikuluma za područje menadžmenta volontera
- Cijeloživotno obrazovanje odraslih na temu „Volonterstvo u lokalnoj zajednici i menadžment volontera“
  - 8 edukacijskih modula na temu „Menadžmentu volontera“ za lokalne javne institucije u području zdravstva i socijalne skrbi
  - radionice za volontere u javnim institucijama
  - Forumi za razmjenu iskustava na temu volonterstva / menadžmenta volontera i relevantnih aspektima cjeloživotnog učenje (iskustva Hrvatske i Slovenije)
  - Volonterski Caffe bar

2. FAZA:

Kreiranje učinkovitih volonterskih programa

- Razvijanje inovativnih, individualno kreiranih volonterskih programa za institucije iz područja zdravstva i socijalne skrbi
- Razvijanje Stručnog promotivnog tima
- Izdavanje publikacije

Volonterski centar VolonteRI

Volonterska baza

Baza se redovito ažurira, te je krajem prošle godine imala ukupno registriranih 26 organizacija i 146 volontera. Podatci o građanima/pojedincima zainteresiranima za volontiranje, te podatci o organizacijama civilnog društva i institucijama zainteresiranima za uključivanje volontera u svoje aktivnosti mogu se pronaći na www.smart.hr.

Edukacija i konzultacije

Temeljem utvrđenih potreba u pogledu volontiranja u zajednici, SMART je u protekloj godini organizirao radionice otvorenog tipa za građane na temu Što znači biti volonter? Nadalje, SMART je nastavio s provedbom radionice o menadžmentu volontera kao redovnom aktivnosti Volonterskog centra ili na zahtjev pojedinih zainteresiranih organizacija.

Sudionici akcije "Veliki mali prijatelj 2"

Kampanja "Zavolontiraj se"

organizirana je u prosincu pod pokroviteljstvom Grada Rijeke, Primorsko-goranske županije te medijskim pokroviteljstvom "Novog lista", Teklića, lokalnih televizijskih postaja "Kanal RI", RiTV te lokalnih radio postaja "Radio Rijeka", SVID Radio i Primorski radio. Kampanja se sastojala od niza aktivnosti provedenih u razdoblju od 14 dana. Organizirane su sljedeće aktivnosti:

- akcija "Veliki mali prijatelj 2" u suradnji s Domom za djecu i mlađe punoljetne osobe "Izvor" iz Selca – sudjelovalo je 29 lokalnih osoba iz javnog života (glumaca, radijskih i televizijskih voditelja, sportaša, glazbenika) i 41 dijete štićenik/ca Doma
- Volonterska akcija u parku Klinike za dječje bolesti Kantrida, prilikom koje su volonteri čistili i uređivali područje parka
- Okrugli stol "Volontiranje je COOL: Društveno odgovorno Sveučilište – poticatelj kulture volontiranja " organiziran u suradnji s Zakladom Sveučilišta u Rijeci
- Proslava Međunarodnog dana volontera – 9 štandova na Korzu, 30 OCD-a iz županije predstavilo je građanima svoj rad, uključeno 26 volontera
- Grad Rijeka i Primorsko-goranska županija dodijelili su po 3 "Nagrade "Volonter/ka godine" predstavnicima OCD-a

Tijekom kampanje je na različitim aktivnostima vezanima uz promociju volonterstva sudjelovalo približno 37 volontera. SMART je u kampanju uključio 50 predstavnika poslovnog sektora (dućani na Korzu) koji su promotivne materijale kampanje (plakate i balone) iskoristili za ukrašavanje svojih izloga. Troškove čokoladica i podložaka s logom kampanje pomoglo je 10 kafića na Korzu koje su ih posluživali svojim gostima.

Međunarodni dan volontera
Korzo, 5. prosinac 2007.

volonteRi

Volonterska akcija
Kantrida, 28. studeni 2007.

Umrežavanje

Međusektorsko umrežavanje

SAVJET ZA RAZVOJ VOLONTERSTVA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

tijekom 2007. godine Savjet je nastavio s radom u obliku pružanja podrške i savjetovanja SMART-ovog Volonterskog centra VolonteRi.

POVELJA O SURADNJI IZMEĐU ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA I LOKALNE/ REGIONALNE SAMOUPRAVE U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI U SKLOPU PROJEKTA MREŽA ZA RAZVOJ REGIONALNIH KAPACITETA (MRRAK)

Relevantne aktivnosti vezane uz Povelju o suradnji pokrenute su u svim županijama – u Primorsko-goranskoj na županijskoj razini, dok su u Istri i Lici aktivnosti promoviranja Povelje provedeni na razini općina.

SUDJELOVANJE U IZRADI NACIONALNIH I REGIONALNIH STRATEŠKIH POLITIKA

Zakon o volonterstvu - SMART je tijekom 2007. godine nastavio biti članom radne skupine za izradu nacrta prijedloga Zakona o volonterstvu. Zakon je donesen 18. svibnja 2007. godine.

Sektorsko umrežavanje

MREŽA ZA RAZVOJ VOLONTERSTVA

Kako bi aktivno promovirao i pridonio razvoju volonterstva u Hrvatskoj, SMART je u listopadu, kao predstavnik Mreže, u suradnji s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnoga društva, Vladinim uredom za udruge i Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, organizirao 4. nacionalnu konferenciju o volonterstvu pod imenom «Volontiranje u lokalnoj zajednici: Volontiram lokalno, djelujem globalno». Naglasak konferencije bio je na potrebama lokalne i regionalne samouprave i omogućavanje:

- pravovremene i točne primjene Zakona o volonterstvu
- stvaranja poticajnog okruženja za razvoj volonterstva u lokalnoj zajednici te
- povezivanje javnih institucija (zdravstvo, socijalna skrb, skrb o obitelji, zapošljavanje i obrazovanje) s programima OCD-a i lokalnih i regionalnih volonterskih centara

Na Konferenciji je sudjelovalo ukupno 100 sudionika iz različitih lokalnih i regionalnih samouprava, javnih institucija i OCD-a.

SMART JE TAKOĐER NASTAVIO BITI AKTIVAN U:

- **Trenerskom forumu** – Udruženju trenera/ica i konzultanata/ica za neprofitni sector u Hrvatskoj **TREF**
- **Hrvatskoj mreži za ruralni razvoj (HMRR)**

Izdavačka djelatnost

Inovativni pristupi prikupljanju sredstava

Prateći generaciju sve većeg razumijevanja izazova vezanih uz financijsku održivost OCD-a u Hrvatskoj, publikacija promovira proaktivni, strateški pristup prikupljanju sredstava, koji obuhvaća niz novih i učinkovitih tehnika za prikupljanje sredstava osim pisanja prijedloga projekata, kao važnih alata u pomoći OCD-a u prikupljanju novčane pomoći od pojedinaca kao i poslovnog sektora, npr. izravni marketing, prikupljanje sredstava osobnim kontaktom, velike donacije, prikupljanje sredstava kroz darovanje nasljedstva, prikupljanje sredstava putem interneta/novih tehnologija, davanja od plaće (payrole giving), prikupljanje sredstava na radnom mjestu, tipovi strateških sponzorstava-licenciranja te zajedničkih promocija.Tiskano je 700 primjeraka.

Kako ih pronaći? Kako ih zadržati? Smjernice za rad s volonterima

Publikacija je neposredni rezultat praktičnog iskustva u menadžmentu volontera te je napisan u suradnji s Volonterskim centrom Osijek.

Sadržaj je podijeljen u 8 dijelova slijedeći ciklus menadžmenta volontera.

Uz teorijsku podlogu i analizu, obogaćen je primjerima dobre prakse iz hrvatskih OCD-a specijaliziranih za različita područja.

Također, priložen je CD-ROM s korisnim obrascima te će ih svi čitaoci moći preuzeti i prilagoditi vlastitim organizacijskim potrebama. Tiskano je 700 primjeraka.

Volonterstvo i razvoj zajednice - sudjelovanje građana u civilnim inicijativama u zajednici kroz volonterski rad

Istraživanje je provedeno u 2006., a objavljeno 2007. godine. Naglasak ove publikacije je na rezultatima istraživanja iz 2006. godine, ali također služi kao komparativni alat za predstavljanje rezultata istraživanja iz 2001. i 2006. za Primorsko-goransku županiju. Vjerujemo da će ovo istraživanje biti prepoznato kao dodatni doprinos unapređenju volonterskog statusa u Hrvatskoj te da će se rezultati istraživanja koristiti u daljnjim raspravama i prilikom planiranja strateškog razvoja volonterstva ne samo u Primorsko-goranskoj županiji nego i na nacionalnoj razini. Tiskano je 500 primjeraka.

Kako unaprijediti volontiranje?

Ova publikacija daje pregled mjera za unapređenje volontiranja posebno za organizacije civilnog društva, hrvatsku vladu, lokalnu i regionalnu samoupravu, profitni sektor, medije i obrazovne institucije. Navedene se preporuke temelje na rezultatima SMART-ovog istraživanja o sudjelovanju građana u civilnim inicijativama kroz volonterski rad. Publikacija je tiskana u 500 primjeraka.

OSIGURANJE ODRŽIVOSTI SMART-A JAKIM KAPACITETIMA I JASNOM VIZIJOM RAZVOJA CIVILNOG DRUŠTVA

SMART je nastavio s nizom praktičnih koraka za unapređenje vlastitih kapaciteta i vidljivosti:

Sustav osiguranja kvalitete neprofitnih organizacija (SOKNO)

SMART je nastavio s provedbom Sustava osiguranja kvalitete neprofitnih organizacija (SOKNO).

Revizija SMART-ove evaluacijske prakse

U prosincu 2007. godine svi su djelatnici SMART-a sudjelovali u reviziji SMART-ove evaluacijske prakse. Učinili smo sljedeće:

- Analizirali sadašnji pristup praćenja i evaluacije trenutnih projekata i programa te organizacijskih procesa,
- Utvrdili indikatore utjecaja na SMART-ove korisnike te na širi društveni i institucionalni kontekst u Primorsko-goranskoj županiji te utjecaj na nacionalnu politiku o civilnome društvu,
- Revidirali procedure i instrumente za praćenje projekata kako bi se veći naglasak stavio na postizanje točno određenih ciljeva.

Profesionalni razvoj

S ciljem kontinuiranog jačanja ljudskih potencijala, SMART je sudjelovao na:

a) Konferencijama

- YOU:VOL, Makedonija, Skopje, 07. – 11. ožujka 2007.
- Konferencija o aktivnostima samofinanciranja i socijalnom poduzetništvu u neprofitnom sektoru, Zagreb, 28. ožujka 2007.
- Novi modeli savjetovanja Vlade i OCDa, Zagreb, 16. svibnja 2007.
- Civilno društvo u Hrvatskoj: Radovi u tijeku, Zagreb, 13. - 15. lipnja 2007.
- Regionalna konferencija "Neformalno obrazovanje na Balkanu", 20. - 21. rujna 2007.
- Konferencija: 16th European Workshop on Voluntary Action, Euro Voices: Hearing from Active Citizens in Europe, 4. - 7. listopada,2007., Varšava
- 4. nacionalna konferencija o volonterstvu, "Volontiranje u lokalnoj zajednici: Volontiram lokalno, djelujem globalno!", 18. - 19. listopad 2007., Opatija

b) Edukacijskim radionicama

- Izvori financiranja u Europskoj uniji, Rijeka, 28. ožujka 2007.
- Izrada projektnih prijedloga za EU programe prekogranične suradnje, Rijeka, 05. – 06. srpnja 2007.
- Monitoring & Evaluacija, 14. – 16. studeni 2007., London

c) Različitim događanjima relevantnima za razvoj civilnog sektora u Hrvatskoj

- 10. Nacionalni forum o pristupanju EU, Rijeka, 19. veljače 2007.
- 10. dani volonterskog rada, Split, 24. – 26. svibnja 2007.
- Izvori financijskih potpora za udruge: natječaji Nacionalne zaklade i EU natječaji, Rijeka, 11.lipnja 2007.
- Okrugli stol "Mogućnosti izgrađene povjerenjem", Zagreb, 12. lipnja 2007.
- Prezentacija „Program Kultura"(2007.-2013.), 11. listopada 2007., Rijeka
- "Ruralni razvoj u Hrvatskoj - mogućnosti i izazovi", 22. studeni 2007., Skrad
- "Programi građanskog obrazovanja u nevladinim organizacijama u Republici Hrvatskoj (rezultati istraživanja 2005.-2007.)", 11. prosinac 2007., Zagreb

Djelatnici i volonteri SMART-a

Gordana Forčić,
osnivačica, trenerica/konzultantica, članica Izvršnog tima

Slađana Novota,
osnivačica, trenerica/konzultantica, članica Izvršnog tima

Zvijezdana Schulz Vugrin,
osnivačica, trenerica/konzultantica, članica Izvršnog tima

Daniela Vuković,
voditeljica ureda

Renata Vukoja,
programska asistentica

Neli Nežić,
voditeljica Volonterskog centra

Bojana Ćulum,
trenerica suradnica

Nenad Vakanjac,
trener suradnik

Volonteri:

Sanja Bezjak,
lektorica glasila InfoSMART

Špela Buterin,
suradnica na projektu Info-Pult

13 članova Savjeta za razvoj volonterstva Primorsko-goranske županije

37 kratkoročnih volontera tijekom regionalne kampanje "Zavolontiraj se"

Upravni odbor:

Sanja Barić, Neven Šantić, Igor Bajok, Sonja Grozić-Živolić , Maja Halvaks-Geričić, Mira Shalabi, Želimir Gržančić

Naši donatori

Rad SMART-a ne bi bio moguć bez donatora koji su nas prepoznali kao vjerodostojnu i sposobnu organizaciju kroz koju mogu ulagati u razvoj lokalne zajednice. Zahvaljujemo sljedećim donatorima:

- C.S. Mott Foundation,
- Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva,
- Delegacija Europske komisije u Hrvatskoj,
- Academy for Educational Development (USAID),
- OESS misija u Hrvatskoj,
- Primorsko-goranska županija,
- Grad Rijeka,
- Grad Zagreb,
- donatori koji su financijski doprinijeli putem ugovornih radionica i ostalih usluga,
- donatori koji su financijski i donacijama u naturi pridonijeli kampanji "Zavolontiraj se"

Financijski izvještaj

IZVORI FINANCIRANJA	PROJEKT
C. S. MOTT FONDACIJA	Institucionalna potpora
AED (USAID)	Volonterski centar
OESS	Izgradnja kapaciteta predstavnika regionalne samouprave SMŽ i BPŽ
NACIONALNA ZAKLADA	Institucionalna potpora 06
NACIONALNA ZAKLADA	Institucionalna potpora 07
NACIONALNA ZAKLADA	MRRAK - Regionalni razvoj
NACIONALNA ZAKLADA	Institucionalna potpora 08
EK - CARDS 2002	Jačanje kapaciteta (Rijeka, PGŽ)
EK - PHARE	Mednarodno krožišće
EK - CARDS 2003	Jačanje kapaciteta OCD-a (SMŽ)
EK - CARDS 2004	Izgradnja okvira za volontiranje u institucijama
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA	Izgradnja okvira za volontiranje u institucijama
GRAD RIJEKA	Izgradnja okvira za volontiranje u institucijama
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA	Volonterski centar
GRAD RIJEKA	Volonterski centar
GRAD ZAGREB	Publikacija „Prikupljanje sredstava“
OSTALI PRIHODI *	Organizacijski razvoj
TEČAJNA RAZLIKA	
UKUPNO	

Grafikon 8:
Prihodi 2007.

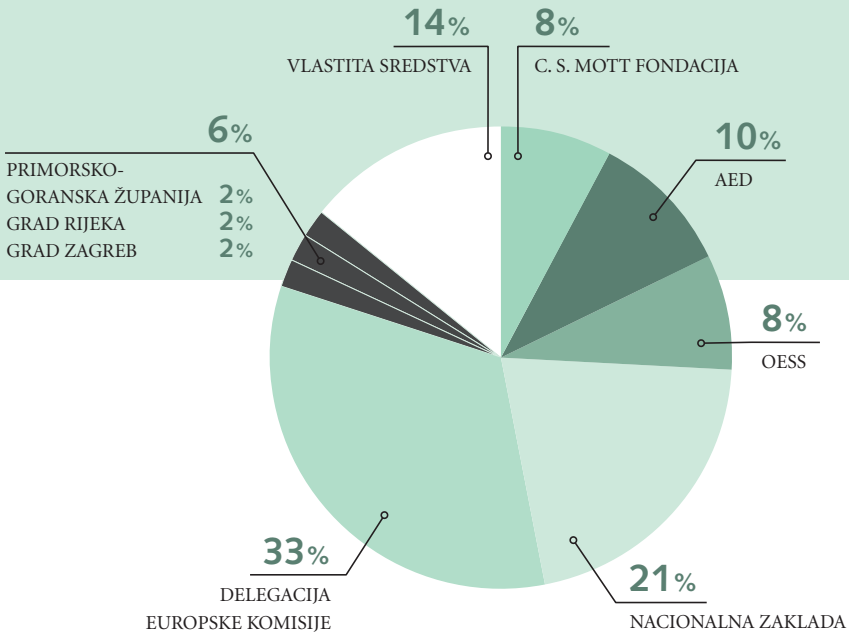

početak ugovora	kraj ugovora	stanje 01.01. 2007.	uplaćeno u 2007.	potrošeno u 2007.	stanje 31.12. 2007.
01.07.2006.	31.06.2008.	85.436,49	156.967,95	161.938,09	80.466,35
01.04.2006.	31.06.2007.	6.464,15	176.462,05	182.926,20	0,00
05.04.2007.	05.10.2007.	0,00	138.287,87	138.282,87	5,00
01.01.2006.	31.12.2006.	551,36	0,00	551,36	0,00
01.01.2007.	31.12.2007.	175.000,00	175.000,00	321.636,50	28.363,50
01.01.2007.	31.12.2007.	50.000,00	50.000,00	97.200,00	2.800,00
01.01.2008.	31.12.2008.	0,00	175.000,00	349.448,64	551,36
23.12.2005.	22.12.2006.	-12.032,94	49.492,78	37.822,45	-362,61
11.11.2005.	15.06.2006.	-41.508,50	39.923,76	0,00	-1.584,74
03.05.2006.	31.12.2007.	121.140,89	0,00	220.938,67	-99.797,78
23.06.2007.	22.06.2008.	0,00	531.430,33	119.827,34	411.602,99
23.06.2007.	22.06.2008.	0,00	25.000,00	0,00	25.000,00
23.06.2007.	22.06.2008.	0,00	9.850,82	0,00	9.850,82
01.01.2007.	31.12.2007.	0,00	18.000,00	18.000,00	0,00
01.01.2007.	31.12.2007.	0,00	30.000,00	30.000,00	0,00
01.01.2007.	31.12.2007.	0,00	30.000,00	30.000,00	0,00
kontinuirano		266.933,32	264.071,71	174.075,97	356.929,06
					-56.139,93
		651.984,77	**1.869.487,27**	**1.533.199,45**	**932.132,66**

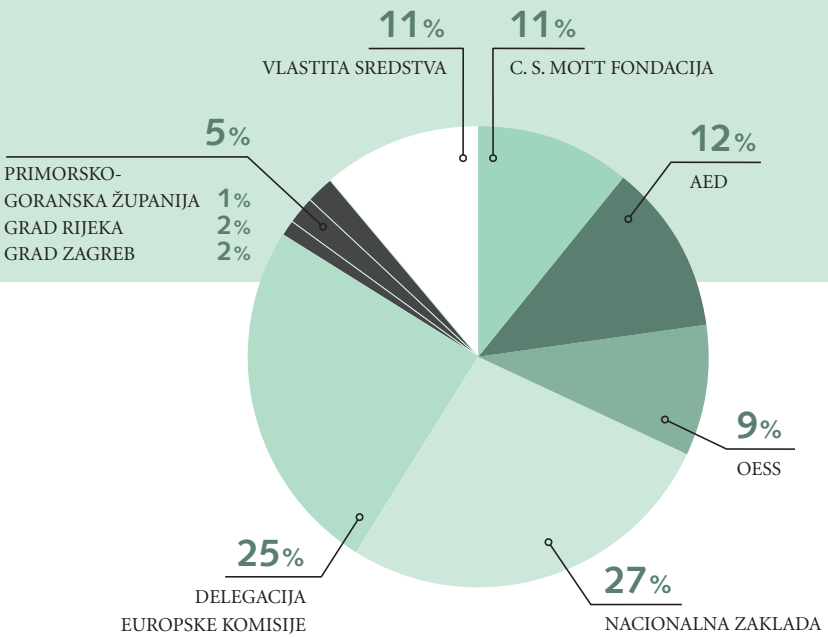

Grafikon 9:
Troškovi 2007.

* OSTALI PRIHODI U 2007.

A	ugovori o donaciji (poslovni sektor)	4.660,00
B	ugovori s domaćim organizacijama	51.866,49
C	ugovori sa stranim organizacijama	48.734,25
D	ugovori s državnom i lokalnom upravom	31.673,90
E	utržak prodaje publikacija	44.352,24
F	utržak prodaje materijala	900,00
G	kamata	10.385,62
H	podnajam prostora	5.619,50
I	povrat PDV-a	43.916,01
J	drugi povrati otkazanih troškova	21.963,70
	UKUPNO OSTALI PRIHODI U 2007.	**264.071,71**

Grafikon 10:
Ostali prihodi u 2007.

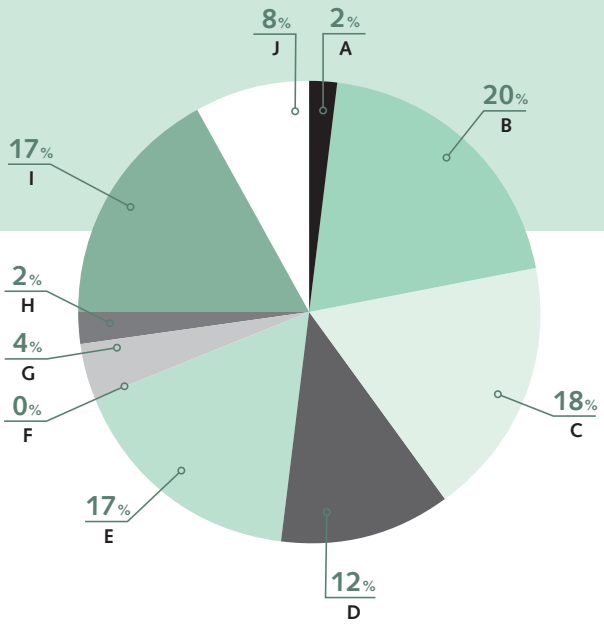

UKUPNO POTROŠENO 2007.

A	Osobni dohodak i naknade zaposlenika	630.404,97
B	Računovodstvena agencija	31.610,81
C	Najam i režijski troškovi	58.521,98
D	Poštarina / telefon	33.211,48
E	Uredski materijal	27.723,72
F	Profesionalne usluge	44.596,66
G	Održavanje / registracija vozila	10.637,38
H	Održavanje / osiguranje opreme	6.502,09
I	Bankovni troškovi	3.749,71
J	Oprema	58.665,48
K	Putni troškovi	39.995,62
L	Dnevnice trenera	17.492,05
M	Smještaj trenera	12.720,78
N	Publikacije	154.103,73
O	Troškovi radionica	10.395,30
P	Jačanje kapaciteta OCD-a	59.624,88
R	MRRAK	4.531,10
S	Volonterski program	178.064,99
T	Izgradnja kapaciteta županija	71.274,40
V	Organizacijski razvoj	79.372,32
	UKUPNO	**1.533.199,45**

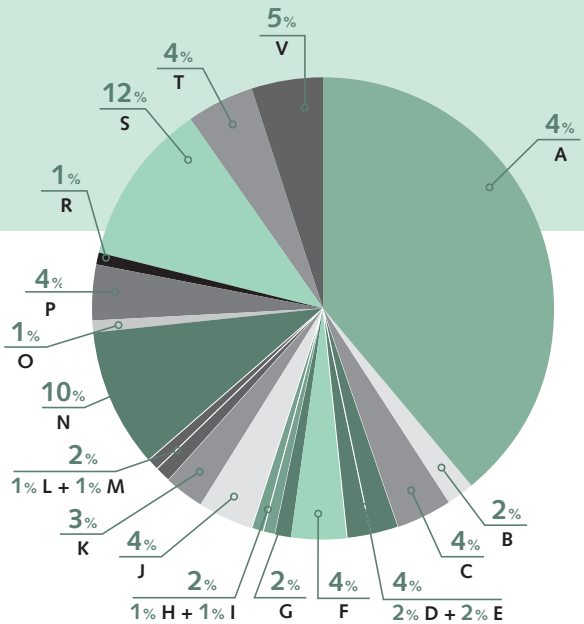

Grafikon 11:
Ukupno potrošeno u 2007.

smart
Association for Civil Society Development

Employees
6

Annual budget for 2007
1.533.199,45 KN

Governing Board
Sanja Barić, Neven Šantić, Igor Bajok, Sonja Grozić-Živolić, Maja Halvaks-Geričić, Mira Shalabi , Želimir Gržančić

Executive Team
Gordana Forčić, Slađana Novota, Zvijezdana Schulz-Vugrin

Office Manager
Daniela Vuković

Volunteer Centre Co-ordinator
Neli Nežić

Program Assistant
Renata Vukoja

Associate Trainers
Bojana Ĉulum, Nenad Vakanjac

Proofreading
Jana Golob & Jill Benderly

Further information on SMART:
INFO SMART - quarterly newsletter by SMART Association; SMART Leaflet; Website:www.smart.hr

Association for Civil Society Development – SMART is a registered non profit organization

Design
Aljoša Brajdić / SAGITA d.o.o. Opatija

Printing
Gravema d.o.o. Opatija

Blaža Polića 2/4, 51 000 Rijeka
Tel.: +385 (0)51 332 750, 330 470
Fax: +385 (0)51 320 792

Ljudevita Posavskog 2/4,
10 000 Zagreb
Tel./Fax. +385 (0)1 4655 201

smart@smart.hr; volonteri@smart.hr
www.smart.hr

Table of contents

→ 28
Foreword

→ 29
The Civil Society Environment in Croatia

→ 31
Our Mission

→ 32
Results Achieved

→ 45
SMART Personnel and Volunteers

→ 45
Our Donors

→ 46
Financial Report

SMART implements the Quality Insurance System for Non-profit Organisations

Foreword

At the end of yet another successful year for SMART – now almost 9 years old! – it is a special delight to take for a moment a short break from everyday work in order to look back and realize how much SMART accomplished since its last 2006 Annual Report. It continuous mission has four main directions: a) developing the potential and building the sustainable non-profit sector, b) building structured cooperation between public sector and civil society organizations, c) promoting volunteerism and philanthropy in local communities, and d) securing SMART's sustainability with strong capacities and clear vision of civil society development. You will find information on these activities and further interesting details in this 2007 Annual Report. However, as we all know too well, neither ideas nor their realization happen by themselves. The human force, common effort (whether professional or not), dedication and striving, energy and achievements are always result of individuals and their readiness to work together. Having said that, it is exactly the legal expression on the state level of such recognition, i.e. adoption of the first Croatian Law on Volunteerism, the event of the year for civil society I would like to put special emphasis on. The Law entered into force on June 14th, 2007, providing comprehensive and distinctive legal framework for volunteerism, a socially responsible human activity, clearly stating that "Croatia recognizes and promotes volunteering as activity of its special interest" since volunteerism "contributes to improvement of life-quality, to active involvement in social environment and to development of better and more equal democratic society (emphasis: S.B.)." It is a culmination of a long lasting negotiation and collaboration between the state and a significant portion of civil society representatives in Croatia. As a reason for satisfaction in itself, the Law follows Recommendations and Conclusions on Legal Issues Affecting Volunteers, guidelines for the best practices in regulating volunteer activity. Although modest in our expression, we are proud to point out that our team member, also one of our founding members, Gordana Forčić was elected the first President of National Board for Volunteerism under the new Law.

The SMART's Governing Board continues into third year of its existence. During 2007 we had diligently provided supervision and advice to SMART's executive team, as well as triggered elaboration and adoption of two important internal regulative acts: the Rules on Prevention of Conflict of Interest and the Rules on Volunteers. Both of them work exceptionally well for SMART itself, but could also be used by other NGOs as model rules for their own purposes. The Board went through a personal change: one member left us due to his extensive new duties at the Constitutional Court of Croatia, thus SMART elected a new member, an expert in a legal profession as well.

The understanding, that human force is of the highest value, remains quintessential feature of SMART's philosophy. Experience and dedicated work combined with good will and co-operative attitude lead us forward into further projects directed toward general development of civil society, the very reasons of SMART's existence.

Ph.D.Sanja Barić
Governing Board President

The civil society environment in Croatia

Overall, in the context of the Croatian civil society sector in 2007, the key accomplishments of SMART contributed significantly to the areas critical to future sustainability of the civil society sector, including good governance at all levels, legal framework, financial viability and organizational strengthening.

One of the most important changes was the completion of financial support from the United States Agency for International Development (USAID). For the past six years, $12.5 million "CroNGO Program", implemented by the Academy for Educational Development (AED), has worked to increase the capacity of civil society through a variety of means: grants, training and various types of technical assistance to hundreds of civil society organizations (CSO) and relevant initiatives. By all means, USAID's support, complemented by AED's comprehensive approach, has been an instrument in strengthening the civil society sector and has had positive impact on overall reform in other sectors that are being undertaken at present in the Republic of Croatia.

Notwithstanding the recent efforts of many CSOs to deploy a number of innovative fundraising techniques as well as the fact that CSO programs are increasingly co-funded by local institutions or the business sector, the phasing out of key international donor programs still represents an enormous challenge for the financial sustainability of the CSO sector. The overall situation will be, to a certain extent, eased with the establishment of a new European Union (EU) "Instrument of Pre-Accession" (IPA) aimed at enhancing Croatia's modernization, reform and alignment with the EU acquis communautaire in relevant fields as well as preparing for management of Structural and Cohesion Funds.

Following the completion of the comprehensive programming phase (including the delivery of several operational programs through which assistance under different components of the IPA program will be channeled for the period 2007-2009), the civil society organization will be, inter alia, eligible for funding under the Component I – Transition Assistance and Institution Building; Component II – Regional and Cross-Border Cooperation; and Component IV – Human Resources Development. On the basis of the broad integration of the EU and Croatian priorities in the field, the representatives of the CSOs provided targeted contributions during 2007, particularly via inter-sectoral consultations on the Operational Program for Human Resource Development, the single programming document that provides an account of the rationale and specific objectives for relevant Priority Axes within the IPA Component IV.

As of 2007, Croatian CSOs are eligible for funding under the "Europe for Citizens Program", one of the EU Community Programs that promote co-operation among its member

countries/candidate countries in different areas linked with common policies. The program strives to strengthen citizens' participation enabling them to discuss and exchange opinions on the EU, strengthen European identity, develop a sense of belonging to the EU in citizens and promote intercultural dialogue among citizens.

Further complementary activities in terms of contributing towards financial sustainability of the sector were undertaken by the Governmental Office for the Co-operation with NGOs (GOfCNGO):

a) The GOfCNGO strengthened its internal capacities necessary for efficient implementation and utilization of the EU funded grant schemes under the CARDS, PHARE and IPA programs as well as co-ordination of the EU Community Program "Europe for Citizens".

b) An annual conference of the biggest multilateral and bilateral donor agencies as well as private foundations gathered under the joint initiative entitled "DECIM" (Donor Exchange, Coordination and Information Mechanism) was held in Croatia (Cavtat, 27-29 September 2007) and co-organized by the GOfCNGO. During the conference, particular emphasis was put on the role of international donors in ensuring further support to the process of enabling the legal and institutional framework for the development of the civil societies in the CIS, the South-Eastern Europe, Turkey and new EU member states. The "DECIM" initiative showed special interest in ensuring lasting co-operation with the GOfCNGO in further development of the legal framework and overall financial sustainability of the civil society sector in the Republic of Croatia;

c) Under the "Code of Good Practice, Standards and Benchmarks for the Allocation of Funding for Programs and Projects of NGOs" adopted by the Parliament in February 2007, the GOfCNGO has worked on improving the standards for financing organizations' programs from the state budget.

Linked to the aforementioned process of Croatia's alignment with the EU acquis communautaire as well as consultations with the civil society sector at the national level, the EU Joint Consultative Committee (composed of representatives of the European Economic and Social Committee and representatives of the civil society sector/social partners in the Republic of Croatia) held its first meeting on 12 March 2007 where the program for the period of 2007-2008 was accepted. The role of this committee is to allow civil society organizations to monitor the accession negotiations from the point of view of civil society and to prepare the accession of Croatia, including dissemination of information and promotion of debates on the EU issues of common interest among citizens.

Other important milestones in the development of the civil society sector in 2007 were as follows:

a) The Croatian Government adopted an operational plan for the "Strategy for Creation of an Enabling Environment for Development of Civil Society".

b) The Croatian Parliament adopted a "Law on Volunteering".

c) The National Foundation for Civil Society Development (NFCSD) completed a research entitled "Assessment of the CSO Development in the Republic of Croatia" which provides in-depth analysis of different dimensions of the role and development of CSOs.

d) The NFCSD conducted an online consultation with representatives of CSOs, public and private sector in order to evaluate the implementation of the Foundation's strategy in 2004-2007 and outline new strategic goals and possible improvements for the next 4-year period.

e) The Croatian government passed the "Law on Adult Education".

Our mission

The association for civil society development SMART is a non-profit organization aimed at strengthening and supporting the development of the non-profit sector in Croatia.

SMART organizes and implements educational workshops, delivers technical assistance and consultations, gathers and distributes information to non-profit organizations, informal groups and individuals. In addition SMART also works with the public and private sectors for the benefit of non-profit organizations.

The organization's activities are based on principles of strengthening, active participation, support to positive initiatives, initiating cooperation, understanding, personal responsibility and individual development, life-long learning and appreciation of differences.

Results achieved

During 2007, SMART's programme/project activities were in line with the following strategic directions for the period 2005 - 2008:

- **Developing the potential and building the sustainable non-profit sector**
- **Building structured cooperation between public sector and civil society organizations**
- **Promoting volunteerism and philanthropy in local communities**
- **Securing SMART's sustainability with strong capacities and clear vision of civil society development**

DEVELOPING POTENTIAL AND BUILDING A SUSTAINABLE NON-PROFIT SECTOR

Strengthening the efficiency and effectiveness of the non-profit sector and providing support to developing mechanisms and structures for strengthening the role of CSOs in social changes were two main objectives. These were the guiding framework for the implementation of various regular programs and innovative actions.

Educational workshops

As one of the primary SMART activities during 2007, SMART continued to implement a variety of educational workshops related to non-profit management and organizational development. Educational workshops were partly conducted within the framework of 6 main projects and partly implemented as independent educational events of open-call or closed-type workshops targeting an area or work with specific representatives/organizations/institutions. Additionally, as a part of SMART's social entrepreneurship approach, we continued to offer our educational services on the market, primarily to other CSOs, state agencies and other local and state governmental bodies/institutions.

The content of each educational workshop varied considerably depending on individual requirements and/or objectives of specific projects. Through the educational program SMART held altogether 54 training days (349 hours) on 13 topics. The 34 workshops were organized for 434 participants, who came from 306 associations, 74 local and regional governments, 38 public institutions and 14 interested individuals.

The educational workshops, done through the projects ("regular program") accounted for 77% of the total of 34 implemented training workshops and the remaining 23% were done through work contracted with other CSOs, local government and international organizations.

Chart 1: Diversity of topics in 2007. (N=40)

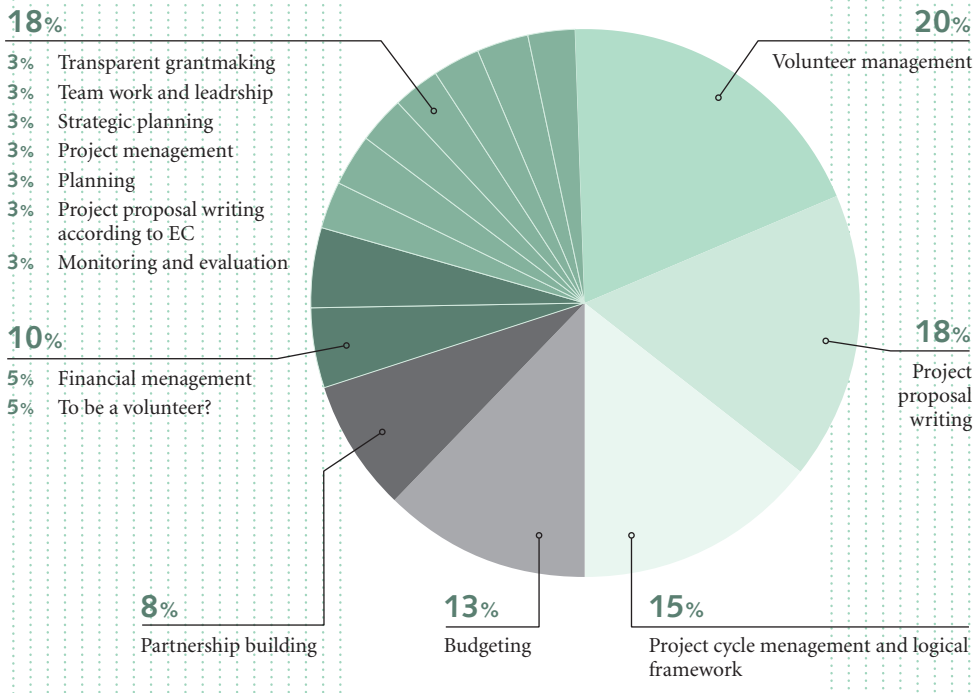

Chart 2:
Participant's profile in educational programs in 2007. (N=459)

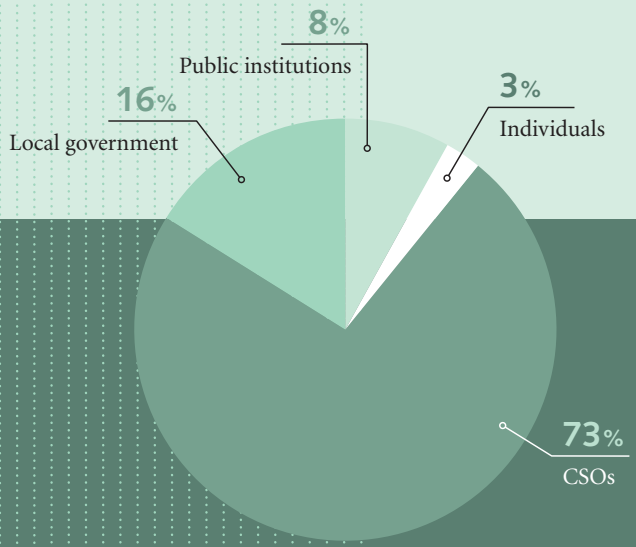

PCM and Logical Framework
Rijeka, May 2007.

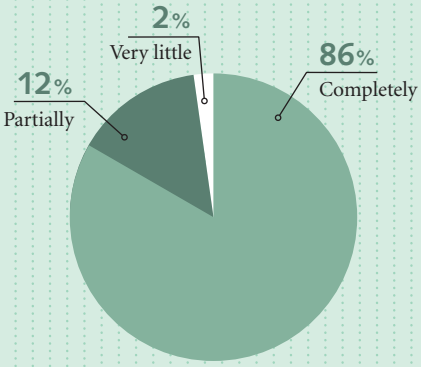

Chart 3:
Participant's future use of educational workshop content (N=390)

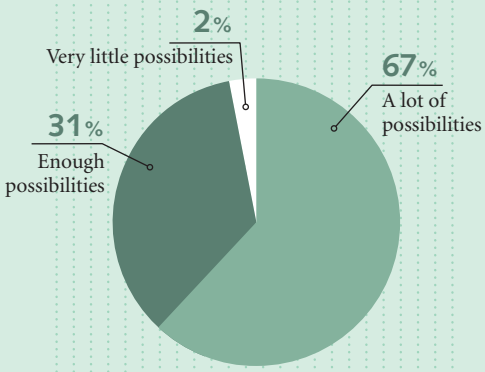

Chart 4:
Participant's opportunity of exchanging ideas and experiences during the educational workshop (N=384)

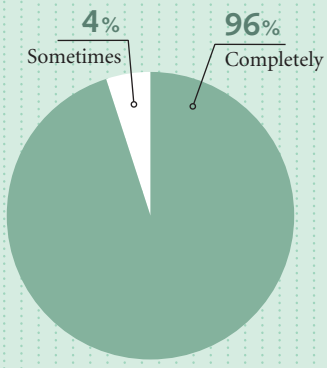

Chart 5:
Participant's opportunity of active participation during the educational workshop (N=375)

Project proposal writing according to EC
Pula, September 2007.

Technical assistance and consultations

SMART provided 191 hours of targeted consultations and technical assistance (TA) for 51 participants. Irrespective of the specific content, such services were focused on designing well-conceived development interventions and strengthening the client's organizational structures. They were conducted either as a series of interactive workshops with management, staff, and other stakeholders, or direct advice (on a one-to-one basis).

Strengthening Civil Society Organizations and Development of Cross-Sectoral Cooperation in Sisačko-Moslavačka County in Partnership with GONG

In the course of 2007, SMART continued implementing this EU-funded project in the capacity of the project partner. The project was launched in May 2006 in partnership with "GONG" (the grant beneficiary) with an aim to contribute to the overall development of the county through strengthening of civil society organizations and development of communication/collaboration techniques between civil society and local governments in seven key towns/ municipalities in Sisačko-Moslavačka County.

PCM and Logical Framework
Sisak, November 2007.

SMART has throughout the past year implemented following activities:

- Finalized the Organizational development modular training program for 12 civil society organizations from Sisačko-Moslavačka County
- Meeting with the Initial coordination of association of Sisačko- Moslavačka County
- Promoting the concept of intersectoral cooperation in the Citizens' Hours - SMART guest speaker focusing on Charter of cooperation in 5 different communities in the county
- 4 days of training open to all CSOs, institutions, local and regional government

"The general effect of the workshop was lots of ideas, possibilities, directions, concrete plans, paths, options and possible solutions!"

Strengthening Civil Society Organizations and Development of Cross-sectoral Cooperation in Sisačko-Moslavačka County, Module #5
19.-21. April 2007

"Very useful seminar, very valuable experience, extraordinary leadership during the workshop, very smooth-running training team which has thorough command of the subject matter, enormous experience, and real commitment. "

Project Cycle Management
4-5 May 2007

"Very stimulating and motivating atmosphere created by the leaders."

Project proposal writing according to EC
27-28 September 2007

"The methodology is excellent, work in small teams on problem-solving and concrete situation is very instructive and useful."

Partnership Building
30 January 2007

"I am very satisfield with the information and materials I received and the entire subject matter is clearer."

Project Cycle Management and Logical Framework
14-15 January 2007

Regional Capacity Development Network (MRRAK)

In response to the National Foundation for Civil Society Development's call for expression of interest in co-operation on CSO capacity building activities at the local/ regional level, a consortium of organizations was selected for the provision of relevant services in Istarska County, Ličko-Senjska County and Primorsko-Goranska County.

In addition to SMART, the consortium consists of the following organizations:

- **Association "GONG"- Regional office in Rijeka;**
- **Centre for Civil Initiatives Poreč**
- **Association "Pokretač" from Korenica.**

Capitalizing on the work already undertaken in those counties, most notably within the framework of SMART's regular activities, the capacity building program was organized around a set of complex and interrelated components.

NEEDS ASSESSMENT - to assess small local civil society organizations' needs for capacity building. Detailed needs assessment reports for the each county covered with MRRAK Program can be obtain from the SMART office in Rijeka.

EDUCATIONAL EVENTS AND TECHNICAL ASSISTANCE/ CONSULTATIONS - covering basic topics including project proposal writing and budget development.

VOLUNTEER CENTRE - SMART delivered an extensive presentation on the activities of its Volunteer Centre to the staff members of the Centre for Civil Initiatives Poreč with a view to establishing a similar program in Istria County.

CONSULTING SERVICES ON FINANCIAL AND ACCOUNTING ISSUES - All CSOs based in 3 counties are entitled to free-of-charge assistance on financial management and accounting. During the course of 2007, 25 representatives of CSOs submitted relevant inquiries.

QUARTERLY NEWSLETTER, ISSUED BY SMART IN COOPERATION WITH 3 OTHER ORGANIZATIONS - The quarterly newsletters were published and disseminated within the scope of the program.

A special supplement on the Regional Capacity Development Network – MRRAK was included in 3 issues.

COORDINATION OF ASSOCIATIONS IN LIČKO-SENJSKA COUNTY AND CSO FAIR IN LIČKO-SENJSKA COUNTY - SMART provided support to association "Pokretač" in defining basic elements needed for this type of capacity building service.

Regional Capacity Development Network

Clearinghouse function

NATIONAL/LOCAL MEDIA

In 2007 SMART actively worked on public and media relations in order to promote its programs/projects. Particular emphasis was given to the print media the advantage of which is easy access to a wider audience. SMART's program was presented through national and local daily newspapers, radio and TV stations. Topics presented through these media were: new SMART programs, workshops, publications, volunteer campaign, and conferences.

Chart 6: Press coverage 2007.

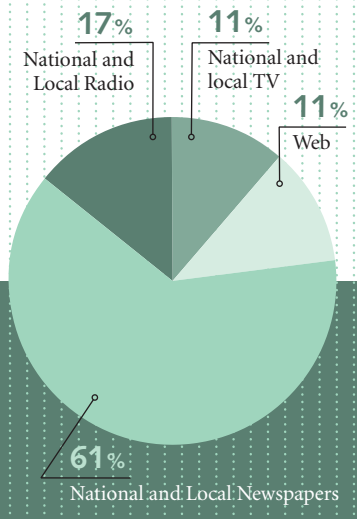

Apart from extensive radio, TV and print media promotion, SMART continued to collect and distribute key data and developments about Croatian civil society through existing tools: mailing list, web site and quarterly newsletter "Info SMART".

SMART'S INTERNET PAGE

Throughout the reporting period SMART continued to update its web site with new information in the info-box "Info on-line", where current information was presented about institutional reform regarding civil society, new funding opportunities and publications. "Info on-line" is continuously being updated 1-2 times a week depending on newly available information.

CSO READING-ROOM

The CSO reading room in 2007 contained approximately 1275 specialized books/manuals, 507 research studies, reports, 8 video materials, 51 CD publications, and 226 types of periodicals. These cover various issues: civil society, community development, human rights, philanthropy, poverty, public advocacy, public health, education, organizational development and upgrading, women and gender issues, environmental protection, etc. All information on contents of the reading room and database search is available on SMART's website. The collection of relevant books for civil society organizations is an ongoing process.

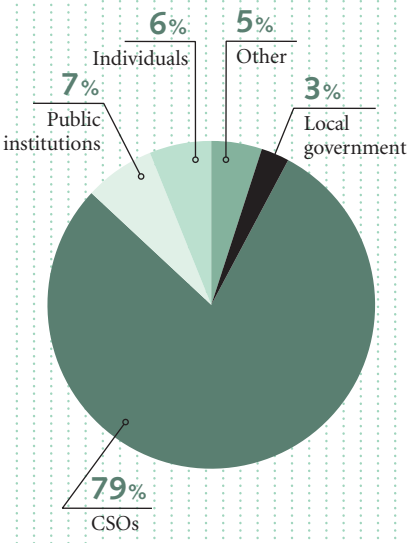

Chart 7:
Profil of InfoSMART recipients

QUARTERLY NEWSLETTER "INFO SMART"

Throughout 2007, SMART issued 4 newsletters (no. 26, 27, 28 and 29) with updates on organizational development, announcements and presentations. Altogether, 2000 copies were disseminated to civil society organizations, local governments (municipalities), state institutions and other interested institutions/ individuals.

BUILDING STRUCTURED COOPERATION BETWEEN PUBLIC SECTOR AND CIVIL SOCIETY ORGANIZATIONS

Quality assurance system for non-profit organizations (SOKNO)

In 2007 SOKNO has been transferred from AED to TREF (Trainer's Forum). SMART continued to be active in TREF through the SOKNO working group and SOKNO mentors at three different levels:

1. **Defining the program that ensures visibility and recognition of SOKNO and support to SOKNO mentors,**
2. **Review of the 1st edition of SOKNO,**
3. **Mentoring the process of implementation of the quality assurance system (QAS) in 9 CSOs in Zagreb, Rijeka and Pula.**

CAPACITY BUILDING OF COUNTY OFFICIALS IN CENTRAL CROATIA

The main objective of the project was to promote principles of good governance among local self-government units within Sisačko-Moslavačka and Brodsko-Posavska Counties by introducing concepts that will influence their efficiency, hence setting fundamental pre-conditions for an increased level of social integration and revitalization of local predominantly multi-ethnic communities. This project aimed to provide professional employees from different county departments with additional knowledge and skills in order to improve their communication and management skills and advance their efficiency in the decision making process. There was 19 participants altogether, 7 from Brodsko-Posavska County and 12 from Sisačko--Moslavačka County. The participants participated in 3 modules covering diverse topics including project cycle management and logical framework approach; project management, partnership building, EU sources of funding, monitoring and evaluation, and defining the criteria and procedures for transparent allocation of public funds.

Relevance of workshop content and methodology

All participants emphasized that the training concept of group work and trainer facilitation, where participants had opportunity to discuss, communicate and exchange experiences, ideas, solutions was the most useful and exceeded their expectations. The workshops were assessed as *"very interactive and focused on practical issues," - most useful advice and examples that help us question our current practice" - "a lot of practical work and encouraging to think," - "the best educational program in my career"*.

Applicability of gained skills and knowledge to work

One of the comments was that through the program they achieved *"systematic work and attempt to think about every step"*.

Sustainability and impact of training

Distinct sustainable elements on the level of organizational capacity building are: revised schemes (procedures) for grant making to civil society organizations, 3 logical frameworks on 3 different problems/needs in the community (rural tourism, cooperatives, and waste management), alternative service delivery of the county departments and monitoring plans for county projects. A high percent of the participants (81%) said they will completely use gained skills and knowledge and 19% will partially use them.

Education participants

SUSTAINABLE FUTURE FOR RURAL AREAS IN CROATIA

SMART has in partnership with leading organization Milieukontakt Oost-Europa and ODRAZ began with the implementation of the project whose main goals are:

- To realise sustainable development of one region in Croatia through development of a sustainable rural regional development plan.
- To promote the method and results of the pilot region among a broader group of regions, communities, NGOs in Croatia, and to increase awareness of the use of EU accession as a tool to achieve sustainable development in Croatia.
- To develop networking and cooperation between NGOs and the government, enabling NGOs to take part in programming of the government, and between Croatian NGOs and communities and European networks such as PREPARE, the LEADER observatory, etc.

In the reporting period SMART has participated in the project management team meetings and all preparatory activities for implementation of the Training Needs Assessment in Lika and Gorski Kotar.

PROMOTING VOLUNTEERING AND PHILATHROPY IN LOCAL COMMUNITIES

Building the Framework for Institutional Volunteering

The overall goal of this project is to foster a systematic approach to planning, implementing and addressing volunteering policy/action within the institutionalized social service delivery in line with the life-long learning concept and EU best-practice examples. The project was being implemented from June 2007 to June 2009 with following beneficiaries: public institutions in the field of health and social welfare, members of local communities in the capacity of potential volunteers, business companies, small & medium-sized enterprises in the Primorsko-Goranska County.

Planning of volunteer recriutment
Rijeka, November 2007.

ACTIVITIES BEING IMPLEMENTED ARE:

COMPONENT 1:

Development of educational modules and tailor-made life-long learning programs

- Development of curriculum in the area of volunteer management
- Adult learning / life-long learning activities on the theme of "Volunteerism in Local Communities and Volunteer Management"
  - Delivery of 8 training modules on "Volunteer Management" to public institutions in the field of health and social welfare operating at the local level
  - Delivery of workshops for volunteers in public institutions
  - Forums for exchange and policy dialogue on volunteerism/volunteer management and relevant aspects of adult/life-long learning (Croatian and EU-Slovenian experience)
  - "Volunt-Coffee Bars"

COMPONENT 2:

Development of high-impact volunteering programs

- Development of innovative, tailor-made volunteering programs for institutions in the field of health and social welfare
- Development of Change Agent Teams
- Publishing a publication

Volunteer Centre VolonteRI

Volunteer data-base

The database is being updated, and at the end of the year it had a total of 26 organizations and 146 volunteers registered. The data on citizens/ individuals from Primorsko-Goranska County interested in volunteering can be found on and the information on CSOs and institutions interested in including volunteers in their activities can be found on http://www.smart.hr/

Education and consultation

Based on assessed needs for volunteering in the community, SMART has in the past year organized open call workshops for citizens on the topic What does it mean to be volunteer? Furthermore, SMART continued implementing workshops on volunteer management as a part of the regular Volunteer Centre (VC) activities or upon the request of individual interested organizations.

The "Volunteer Yourself" campaign

was organized in December 2007 under the auspices of the City of Rijeka, Primorsko-Goranska County and under the media auspices of daily newspapers "Novi list" and Teklić, local TV stations "Kanal RI" and RiTV and local radio stations "Radio Rijeka", SVID Radio and Primorski Radio. The campaign incorporated a comprehensive set of activities over a 14 day period.

The following activities were organized:

- Humanitarian event "Little Big Friend 2" in cooperation with the Centre for Neglected Children "Izvor" from Selce - 29 local celebrities (actors, radio and TV reporters, sports, and musicians) participated with 41 children from the Center.
- Volunteer action in the park of the Clinical Hospital for Child Diseases Kantrida, where volunteers cleaned and arranged the park area.
- Round table "Volunteering is COOL: Social responsible University-initiators of culture of volunteering" organized in cooperation with the University Foundation in Rijeka.
- International Volunteer Day celebration – 9 stands on the Korzo, main promenade in Rijeka, 30 CSOs from the County presenting their work to the citizens, 26 volunteers included.
- The "Volunteer of the Year" award was given to 3 representatives from NGOs by the City of Rijeka and 3 representatives from NGOs were awarded by Primorsko-Goranska County

Through this campaign, approximately 37 volunteers participated in various activities promoting voluntarism.
As a part of the campaign SMART included 50 business representatives (shops situated in Korzo area) which used Volunteer Centre promotional materials (posters and balloons) to decorate their shop-windows. 10 coffee bars located on the main town street Korzo covered the cost of chocolates and coasters with the VC logo, which they served to their customers.

International Volunteer Day
Korzo, 5th December 2007.

volonteRi

Award "Volunteer of the Year"

Networking

Cross-sectoral networking

COUNCIL FOR VOLUNTEER DEVELOPMENT IN PRIMORSKO-GORANSKA COUNTY

During the 2007 the Council continued with its work providing support and advice to SMART's Volunteer Centre VolunteRi.

CHARTER OF COOPERATION BETWEEN CIVIL SOCIETY ORGANIZATIONS AND THE LOCAL/REGIONAL GOVERNMENT IN PRIMORSKO - GORANSKA COUNTY WITHIN THE PROJECT REGIONAL CAPACITY DEVELOPMENT NETWORK (MRRAK)

Relevant activities promoting the charters of co-operation were launched in all counties - in Primorsko-Goranska County at the county level, whereas in the regions of Istra and Lika, charter promotion activities were conducted at the municipality level.

PARTICIPATION IN DEVELOPING NATIONAL AND REGIONAL STRATEGIC POLICIES

Law on Volunteering - SMART continued to participate in the working group for developing the draft Law on Volunteering during 2007.
The Law was passed on 18 May 2007.

Sectoral networking

VOLUNTEERING DEVELOPMENT NETWORK

In October 2007, as the Network representative, SMART, together with National Foundation for Civil Society Development, Governmental Office for NGOs, and Ministry for Family, War Veterans and Intergenerational Solidarity, co-organized the 4th National Conference on volunteering under the name "Volunteering in the local community: Volunteer locally - act globally".

The focus of this conference was on the needs of the local and regional government and ensuring that they can:

- timely and correctly apply the Law on Volunteering,
- create a stimulative environment for volunteering development in the local community, and
- connect public institutions (health, social welfare, family welfare, employment and education) with programs of NGOs and local and regional Volunteer centers

A total of 100 participants from various local and regional governments, public institutions and NGOs participated in the Conference.

ADDITIONALLY SMART CONTINUED TO BE ACTIVE IN THE FOLLOWING NETWORKS:

- **Trainers Forum** – Association of Trainers and Consultants for non-profit sector in Croatia (**TREF**)
- **Croatian Rural Development Network (CRDN)**

Publications

Innovative Fundraising Approaches

Innovative Fundraising Approaches, this publication firmly promotes a pro-active, strategic approach to fundraising. This approach encompasses a number of new and effective fundraising techniques, beyond proposal writing, as important tools to help CSOs gain financial support from individuals as well as the business sector, e.g. direct marketing, door-to-door fundraising, major gifts, legacy fundraising, on-line/new technology fundraising, payroll giving, workplace fundraising, types of strategic sponsorships-licensing and joint-promotions. 700 copies were printed.

How to Find Them? How to Keep Them? Guidelines for Working with Volunteers

This publication is a direct result of practical experience in volunteer management and was written in cooperation with Volunteer Centre Osijek. The content is divided in 8 parts following the volunteer management cycle and along with theoretical basis and analysis, it is enriched with examples of good practice from Croatian CSOs working in various fields. In addition, a CD-ROM with useful forms is attached, which readers will be able to download and adapt to their own organizational needs. 700 copies were printed.

Volunteering and Local Community Development: Civil Participation in Community Initiatives through Volunteering

This research was finished in 2006 and published in 2007. The focus in this publication is on the research results from 2006 but also serves as a comparative tool for interpreting research results from 2001 and 2006 in Primorsko-Goranska County. We believe that this research will be recognized as an additional contribution towards improving volunteer status in Croatia and the results of the research will be used in further discussions and in planning strategic development of voluntarism not only in Primorsko-Goranska County but on the national level as well. 500 copies were printed.

How to improve volunteering?

This publication gives an overview of measures to improve volunteering specifically for CSOs, Croatian government, local and regional self-government, for-profit sector, media and educational institutions. These recommendations are based on SMART's research results on citizen participation in civil initiatives through volunteer work. 500 copies were printed.

SECURING SMART'S SUSTAINABILITY WITH STRONG CAPACITIES AND CLEAR VISION FOR CIVIL SOCIETY DEVELOPMENT

SMART continued with variety of practical steps for improvement of its capacities and visibility:

Quality assurance system (QAS)

SMART continued with implementation of the Quality Assurance System (QAS).

Review of SMART's evaluation practice

In December 2007 all SMART members participated in the review of evaluation practices in SMART. We have:

- Analyzed actual approach to monitoring and evaluation of current projects and programs and organizational processes,
- Identified indicators for impact on SMART's beneficiaries and wider social and institutional context in Primorsko-Goranska County, as well as impact on civil society national policies,
- Revised the procedures and instruments for monitoring of projects in order to put larger emphasis on reaching the specific goals.

Professional development

With the purpose of continued strengthening of human resources, SMART participated in:

a) Conferences

- YOU: VOL, Macedonia, Skopje, 7 – 11 March 2007.
- Conference on Self-Financing Activities and Social Entrepreneurship in the Non-Profit Sector, Zagreb, 28 March 2007,
- New Models of Consultations between the Government and OCDs, Zagreb, 16 May 2007,
- Civil Society in Croatia: Works in Progress, Zagreb, 13–15 June 2007,
- Regional conference on "Non-Formal Education in the Balkans", Sarajevo, 20–21 September 2007,
- 16th European Workshop on Voluntary Action, Euro Voices: Hearing from Active Citizens in Europe, Warsaw 4–7 October 2007,
- 4th National conference on volunteering, "Volunteering in the Local Community: Volunteer Locally, Act Globally! " Opatija, 18–19 October 2007,.

b) Educational Programs

- Sources of Finances in the European Union, Rijeka, 28 March 2007,
- Project Development for Cross-Border Cooperation EU Program, Rijeka, 5– 6 July 2007,
- Monitoring and Evaluation,

London,
14–16 November 2007

c) Civil Society Development Events

- 10th National Forum on EU Accession, Rijeka, 19 February 2007,
- 10th Days of Volunteer Work, Split, 24–26 May 2007,
- Source of Finances for NGOs; Public Bids of National Foundation and EU Funds, Rijeka, 11 June 2007,
- Round table: "Possibilities Built on Trust", Zagreb, 12 June 2007,
- Presentation "Culture Program" (2007-2013) , Rijeka, 11 October 2007
- "Rural Development in Croatia – Possibilities and Challenges", Skrad, 22 November 2007
- "Citizen Education Program in NGOs in Croatia (research results 2005-2007)", Zagreb, 11 December 2007,

SMART personnel and volunteers

Gordana Forčić,
founder, trainer/consultant, Executive Team member

Slađana Novota,
founder, trainer/consultant, Executive Team member

Zvijezdana Schulz Vugrin,
founder, trainer/consultant, Executive Team member

Daniela Vuković,
Office Manager

Renata Vukoja,
Program Assistant

Neli Nežić,
Volunteer Centre Co-ordinator

Bojana Ćulum,
Associate Trainer

Nenad Vakanjac,
Associate Trainer

Volunteers:

Sanja Bezjak,
proofreader, InfoSMART

Špela Buterin,
Assistant on Project Info-Pult

13 members of the Council for Volunteer Development in Primorsko-Goranska County

37 short term volunteers during the regional campaign "Volunteer Yourself"

Governing Board:

Sanja Barić, Neven Šantić, Igor Bajok, Sonja Grozić-Živolić , Maja Halvaks-Geričić, Mira Shalabi, Želimir Gržančić

Our donors

SMART's work would not be possible without our donors, who have recognised us as a credible and capable organisation through which to invest in local community development. We would like to thank the following donors:

- C.S. Mott Foundation
- National Foundation for Civil Society Development
- Delegation of the European Commission to the Republic of Croatia
- Academy for Educational Development (USAID)
- OSCE Mission to Croatia
- Primorsko-Goranska County
- City of Rijeka
- City of Zagreb
- Donors who contributed financially through contracted workshops and other services
- Donors who contributed financially or with an in-kind contribution to the campaign "Volunteer Yourself"

Financial report

SOURCE OF FUNDING	PROJECT/PURPOSE
C.S. MOTT FOUNDATION	General support grant
AED (USAID)	Volunteer Center
OSCE	County officials capacity building
NATIONAL FOUNDATION	Institutional grant 06
NATIONAL FOUNDATION	Institutional grant 07
NATIONAL FOUNDATION	MRRAK - Regional development
NATIONAL FOUNDATION	Institutional grant 08
EC - CARDS 2002	Capacity building (Rijeka, PG County)
EC - PHARE	International crossroad
EC - CARDS 2003	CSOs Capacity building (SM County)
EC - CARDS 2004	Building framework for volunteering
PRIMORSKO-GORANSKA COUNTY	Building framework for volunteering
CITY OF RIJEKA	Building framework for volunteering
PRIMORSKO-GORANSKA COUNTY	Volunteer Center
CITY OF RIJEKA	Volunteer Center
CITY OF ZAGREB	Fundraising publication
OTHER INCOME *	Organizational development
EXCHANGE RATE DIFFERENCE	
TOTAL	

Chart 8:
Income 2007.

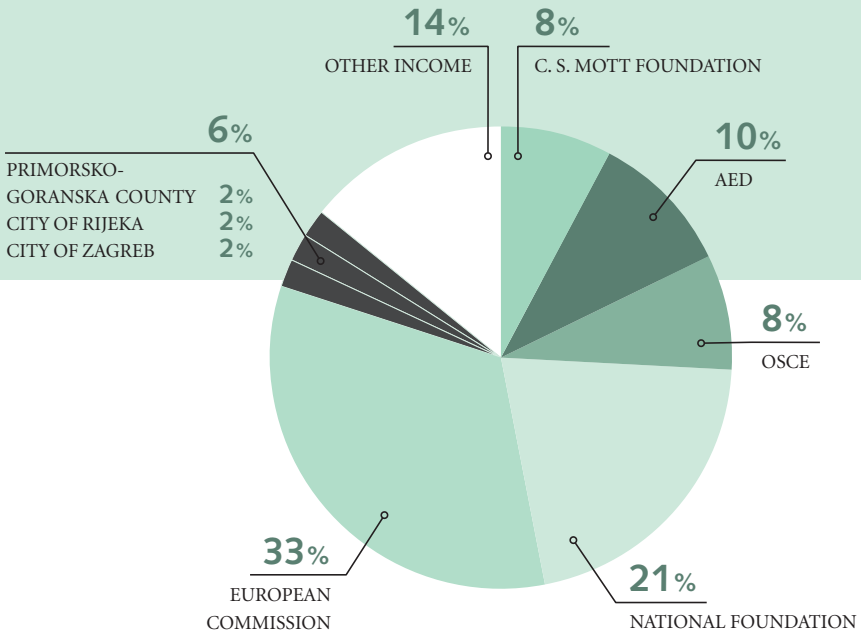

starting date	ending date	balance on January 1, 2007	income in 2007	total spent in 2007	balance on December 31, 2007
01.07.2006.	31.06.2008.	85.436,49	156.967,95	161.938,09	80.466,35
01.04.2006.	31.06.2007.	6.464,15	176.462,05	182.926,20	0,00
05.04.2007.	05.10.2007.	0,00	138.287,87	138.282,87	5,00
01.01.2006.	31.12.2006.	551,36	0,00	551,36	0,00
01.01.2007.	31.12.2007.	175.000,00	175.000,00	321.636,50	28.363,50
01.01.2007.	31.12.2007.	50.000,00	50.000,00	97.200,00	2.800,00
01.01.2008.	31.12.2008.	0,00	175.000,00	349.448,64	551,36
23.12.2005.	22.12.2006.	-12.032,94	49.492,78	37.822,45	-362,61
11.11.2005.	15.06.2006.	-41.508,50	39.923,76	0,00	-1.584,74
03.05.2006.	31.12.2007.	121.140,89	0,00	220.938,67	-99.797,78
23.06.2007.	22.06.2008.	0,00	531.430,33	119.827,34	411.602,99
23.06.2007.	22.06.2008.	0,00	25.000,00	0,00	25.000,00
23.06.2007.	22.06.2008.	0,00	9.850,82	0,00	9.850,82
01.01.2007.	31.12.2007.	0,00	18.000,00	18.000,00	0,00
01.01.2007.	31.12.2007.	0,00	30.000,00	30.000,00	0,00
01.01.2007.	31.12.2007.	0,00	30.000,00	30.000,00	0,00
continuously		266.933,32	264.071,71	174.075,97	356.929,06
					-56.139,93
		651.984,77	**1.869.487,27**	**1.533.199,45**	**932.132,66**

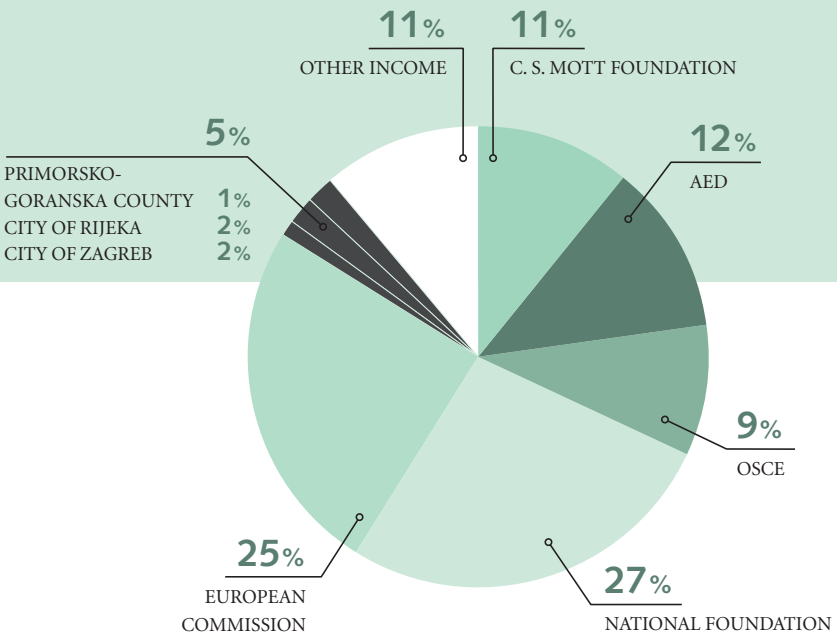

Chart 9:
Spent 2007.

* OTHER INCOME in 2007

A	donations from business sector	4.660,00
B	contracts with local CSOs	51.866,49
C	contracts with international CSOs	48.734,25
D	contracts with government	31.673,90
E	income from publications	44.352,24
F	income from selling promo materials	900,00
G	interest	10.385,62
H	office sub rent	5.619,50
I	tax return	43.916,01
J	other	21.963,70
	TOTAL OTHER INCOME in 2007.	**264.071,71**

Chart 10:
Other income in 2007

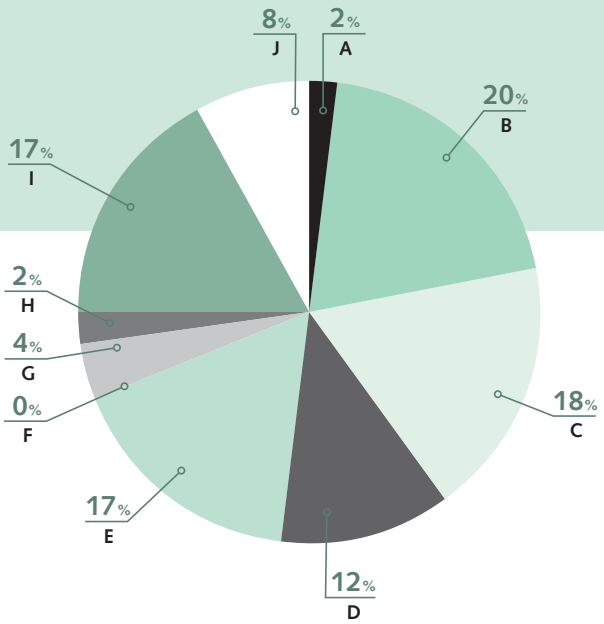

TOTAL SPENT 2007.

A	Personnel	630.404,97
B	Accounting	31.610,81
C	Office rent and utilities	58.521,98
D	Phone/postage	33.211,48
E	Office supplies	27.723,72
F	Professional services	44.596,66
G	Vehicle maintenance	10.637,38
H	Equipment maintenance	6.502,09
I	Bank charges	3.749,71
J	Equipment	58.665,48
K	Travel expenses	39.995,62
L	Per diem	17.492,05
M	Accommodation	12.720,78
N	Publications	154.103,73
O	Workshops	10.395,30
P	CSOs Capacity building (SM County)	59.624,88
R	MRRAK project	4.531,10
S	Volunteer program	178.064,99
T	County capacity building	71.274,40
V	Organizational development	79.372,32
	TOTAL	**1.533.199,45**

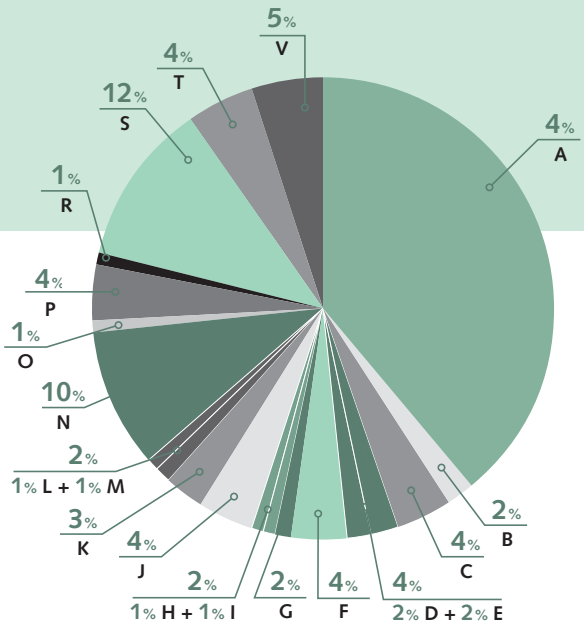

Chart 11:
Total spent in 2007

Lista suradnika/ korisnika

Associates & Beneficiaries

Organizacije civilnog društva

Civil Society Organizations

"ALBUS" PAZIN – udruga za istraživanje i promicanje znanstvene fantastike, fantastike, mitologije i alternativnih znanosti

Udruga za unapređenje kulture življenja ANTROPHOS

Ars Publica

Autoklub Rijeka

Bio Istra

Centar tehničke kulture Rijeka

Centar za građanske inicijative

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek

Centar za pomoć i njegu Pula

Čarobnjakov šešir

DDI

Demokratska inicijativa mladih

DND Kutina

DND Pazin

Drugo more

Društvo Crvenog križa Istarske županije

Društvo darivatelja krvi Petrokemije

Društvo distrofičara Istre

Društvo informatičara Zadar

Društvo multiple skleroze IŽ

Društvo multiple skleroze Ličko-senjske županije

Društvo multiple skleroze PGŽ

Društvo multiple skleroze SMŽ

Društvo osoba s tjelesnim invaliditetom

Društvo tehničara

DŠR Maxima

DTI Grada Rijeke

Eko Liburnia

Festina Lente

GPO Krešimir Kutina

Gradsko društvo crvenog križa Buje

Gradsko društvo crvenog križa Labin

Gradsko društvo crvenog križa Pazin

Gradsko društvo crvenog križa Poreč

Gradsko društvo crvenog križa Pula

Gradsko društvo crvenog križa Rijeka

Gradsko društvo crvenog križa Rovinj

Homer

Hrvatsko društvo za buloznu epidermolizu DEBRA

Humanitarna udruga OAZA

HUSI

HVIDRA-a Kutina

HVIDRA-a Petrinja

Indigoria

Izazov

Joga u svakodnevnom životu

Kaskade

Klub fotografa

Klub liječenih alkoholičara

Klub zdravlja otoka Krka

Klub žena liječenih od karcinoma

dojke "Gea"

KUD Ivančice Kutina

KUD Tasa

Kulturni centar mladih

Kulturtreger

Liga za borbu protiv raka

Lori

Lumen

Mara - moslavačka udruga suvenira i unikata Kutina

MC Student

Merlin

Metamedia

Nadomak sunca

Odred izviđača Betlehem Kutina

OESS

Ozon klub ljubitelja prirode i suvremene umjetnosti

Pokretač

Ribice

RODA

Ruta Cres

Sigurna kuća Istra

SKD "Prosvjeta" Pododbor Petrinja

Skupina Cantilena

Slap

SOS telefon Rijeka

Trenerski forum - TREF

Udruga Antifašista Siska i SMŽ

Udruga cerebralne paralize Istarske županije

Udruga dragovoljaca i veterana domovinskog rata Sisak

Udruga Eko Zadar

Udruga gluhih i nagluhih PGŽ

Udruga IKS

Udruga invalida Grada Opatije

Udruga invalida rada Grada Kutine

Udruga KATAPULT

Udruga ljubitelja fantastike 3.ZMAJ

Udruga mladih Akcija

Udruga mladih Novska

Udruga mladih Tupljak

Udruga NEMESIS

Udruga Nit

Udruga OSI Kutina

Udruga osoba s invaliditetom Grada Opatije

Udruga poslovnih savjetnika

Udruga ratnih veterana Hrvatski domobran

Udruga roditelja poginulih branitelja Domovinskog rata

Udruga slijepih Sisak

Udruga stanara suvlasnika stambenih zgrada

Udruga Stipinovac

Udruga studenata s tjelesnim poteškoćama SNAGA

Udruga Sveta Lucija

Udruga TERRA

Udruga udomitelja SMŽ «Život»

Udruga udovica hrv.branitelja Kutina

Udruga umirovljenika Grada Kutine

Udruga UZOR

Udruga za mlade grada Crikvenice MALIK

Udruga za pomoć MRO

Udruga žena Izvor Topusko

UMKI

UPAS

USDR Ris Kutina

Virtualna slobodna država Rijeka

Zajednica športskih udruga Grada Hrvatska Kostajnica

Zajednica tehničke kulture Kutina

Zelena Istra

ZUM

Ženska grupa Donji Lapac

Javne institucije
Public Institutions

CARITAS NADBISKUPIJE RIJEKA

Centar za rehabilitaciju Fortica Kraljevica

Centar za rehabilitaciju Fortica Kraljevica

Centar za rehabilitaciju Rijeka

Centar za socijalnu skrb Hrvatska Kostajnica

Dječji dom Ivana Brlić Mažuranić

Dječji vrtić Petrinjčica Petrinja

Dnevna ustanova za rehabilitaciju Slava Raškaj

Dom mladih Rijeka

Dom za djecu i mlađe punoljetne osobe Izvor Selce

Dom za dnevni boravak djece Tić

Dom za odgoj djece i mladeži Rijeka

Dom za starije i nemoćne osobe Kantrida

Dom za starije i nemoćne osobe Kantrida

Dom za starije i nemoćne osobe Volosko

Klinički bolnički centar Rijeka

Lječilište Veli Lošinj

O.Š. Kozala

Prirodoslovni muzej Rijeka

Psihijatrijska bolnica Rab

Tehnička škola Kutina

Waldorfska škola

Zaklada sveučilišta u Rijeci

Zaklada za poticanje partnerstva i razvoja civilnog društva IŽ

Župni Caritas Matulji

Lokalna/regionalna samouprava
Local/Regional Government

Grad Rijeka

Brodsko - posavska županija

Grad Kutina

Općina Sunja

Sisačko - moslavačla županija

Gospodarstvenici
Business

Bieco

SI-MO-RA d.o.o.

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

"Tiskanje ove publikacije omogućeno je temeljem financijske potpore Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva u skladu s Ugovorom broj 421-02/05-PP-6/21.

Mišljenja izražena u ovoj publikaciji su mišljenja autora i ne izražavaju nužno stajalište Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva."

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva
Zagreb, Kušlanova 27
http://zaklada.civilnodrustvo.hr